

vergadering **7**
zittingsjaar 2023-2024

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 8 november 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	5
ONTSLAG VAN EEN LID VAN DE VLAAMSE REGERING	5
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de misgelopen onderhandelingen voor een Belgisch klimaatplan	
ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het geblokkeerde Belgische klimaatplan	
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de gemiste deadline om een geactualiseerd nationaal klimaatplan in te dienen bij de Europese Commissie	
ACTUELE VRAAG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het pleidooi voor een eerlijk klimaatbeleid van het Hoog Comité voor een Rechtvaardige Transitie	6
Bijlage	11
ACTUELE VRAAG van Bart Claes aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vernietiging van in beslag genomen drugs	15
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick Lambrecht, Kurt De Loor, Katia Segers, Thijs Verbeurgt, Hannes Anaf en Maxim Veys over de urgentie van een onmiddellijk staakt-het-vuren, de toekomst van de Palestijnse gebieden en de veroordeling van de disproportionele reactie van Israël op de terroristische aanval van terreurorganisatie Hamas – 1877 (2023-2024) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	19
ACTUELE VRAAG van Thijs Verbeurgt aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verplichte inschrijving bij VDAB voor sociale huurders	
ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de verplichte inschrijving bij VDAB voor sociale huurders	
ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de VDAB-inschrijvingsplicht voor sociale huurders	20
ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de erfbelasting	27
ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de introductie van zelfrijdende wagens op onze wegen	32
ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de wateroverlast in de Westhoek en het onderhoud van het IJzerbekken	35

ACTUELE VRAAG van Rita Moors aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de sluiting van het distributiecentrum van Bose in Tongeren	40
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het plotse ontslag van Bart Somers als minister van de Vlaamse Regering	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het ontslag van Vlaams viceminister-president Bart Somers	45
ACTUELE VRAAG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over humanitaire steun vanuit Vlaanderen aan burgerslachtoffers in Gaza	48
VERKIEZING van een lid van de Vlaamse Regering	52
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	52
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer, energie-efficiëntie en milieuvriendelijke energieproductie	
– 1788 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	52
Artikelsgewijze bespreking	56
VOORSTEL VAN DECREET van Karin Brouwers, Rita Moors, Marino Keulen, Paul Van Miert, Martine Fournier en Bert Maertens tot wijziging van het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens, wat het ten laste leggen van parkeerretributies en -belastingen aan de gebruikelijke bestuurder van het motorvoertuig en de uitreiking van parkeerkaarten betreft	
– 1636 (2022-2023) – Nrs. 1 tot en met 4	
Algemene bespreking	57
Artikelsgewijze bespreking	58
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick Lambrecht, Kurt De Loor, Katia Segers, Thijs Verbeurgt, Hannes Anaf en Maxim Veys over de urgentie van een onmiddellijk staakt-het-vuren, de toekomst van de Palestijnse gebieden en de veroordeling van de disproportionele reactie van Israël op de terroristische aanval van terreurorganisatie Hamas	
– 1877 (2023-2024) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	58
Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie	61
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer, energie-efficiëntie en milieuvriendelijke energieproductie	
– 1788 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	61

VOORSTEL VAN DECREET van Karin Brouwers, Rita Moors, Marino Keulen, Paul Van Miert, Martine Fournier en Bert Maertens tot wijziging van het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens, wat het ten laste leggen van parkeerretributies en -belastingen aan de gebruikelijke bestuurder van het motorvoertuig en de uitreiking van parkeerkaarten betreft	
- 1636 (2022-2023) – Nrs. 1 tot en met 4	
Hoofdelijke stemming	62
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	62
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	64
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	64

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Filip Dewinter: ambtsverplichtingen;

Sihame El Kaouakibi, An Moerenhout, Tine Van den Brande, Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES**Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden**

De voorzitter: Dames en heren, voor de Open Vld-fractie zijn in de Bijzondere commissie voor de evaluatie van de aanpak van seksueel misbruik in de Kerk en in andere gezagsrelaties in het algemeen en van de rol van instellingen en voorzieningen op het terrein van jeugd, welzijn en onderwijs in het bijzonder de heer Maurits Vande Reyde als vast lid vervangen door de heer Jean-Jacques De Gucht en de heer Jean-Jacques De Gucht als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Maurits Vande Reyde.

ONTSLAG VAN EEN LID VAN DE VLAAMSE REGERING

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 8 november 2023 heeft de heer Bart Somers ontslag genomen als lid van de Vlaamse Regering.

Vraagt iemand daaromtrent het woord? *(Neen)*

De plenaire vergadering neemt akte van het ontslag.

Krachtens artikel 26 van het bijzonder decreet van 7 juli 2006 over de Vlaamse instellingen moet onverwijld in zijn vervanging worden voorzien.

Ik stel dan ook voor een nieuw lid van de Vlaamse Regering te verkiezen na de actuele vragen.

Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de misgelopen onderhandelingen voor een Belgisch klimaatplan

ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het geblokkeerde Belgische klimaatplan

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de gemiste deadline om een geactualiseerd nationaal klimaatplan in te dienen bij de Europese Commissie

ACTUELE VRAAG van Staf Aerts aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het pleidooi voor een eerlijk klimaatbeleid van het Hoog Comité voor een Rechtvaardige Transitie

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, wij kunnen hier vandaag een lang debat voeren over percentages: 47 procent hier, 40 procent daar, en ik weet niet wat nog allemaal. Ik ga dat niet doen. Ik wil vandaag een debat voeren over een van de grootste uitdagingen – zo niet de grootste – waar we vandaag als mensheid voor staan: namelijk de leefbaarheid van onze planeet, niet alleen de komende jaren, de komende decennia, de komende eeuwen, voor ons, voor onze kinderen, kleinkinderen, de generaties na ons.

Die uitdaging is uiteraard de opwarming van de aarde: klimaatverandering. De klimaatwetenschap staat ondertussen relatief ver. Ondanks dat er altijd onzekerheden zijn, kan die ons zeggen wat we moeten doen om ervoor te zorgen dat die opwarming onder controle blijft.

Je kunt daar doelstellingen op plakken. De Europese Unie heeft daarnaar gekeken en op basis daarvan een klimaatplan gemaakt. Dat gaat onder de lat van wat klimaatwetenschappers zeggen dat minimaal nodig is om de leefbaarheid op de planeet te garanderen.

Wat doet Vlaanderen, minister? Onder die lat gaan, en daar nóg eens onder. Dieper kun je eigenlijk niet zakken. Dat gaat natuurlijk niet alleen over cijfertjes. Dat gaat niet over wat u zegt dat er tegen 2030, 2040 of 2050 moet worden gehaald in cijfertjes. Dat gaat ook over maatregelen.

Het klimaatbeleid van deze Vlaamse Regering bestaat eigenlijk niet. Dat stelt niets voor. Ons openbaar vervoer, dat mensen uit de auto moet halen, valt uit elkaar. Hernieuwbare energie blijft ongelooflijk zwak. Er zijn nog zoveel mogelijkheden.

Ja, minister, u haalt de doelstelling, maar dat is omdat die doelstellingen tegen de grond liggen. Dat is waarom u ze haalt. Het blijft ongelooflijk zwak.

De mogelijkheden voor hernieuwbare energie, windmolens, vooral voor zonnepanelen, zijn nog enorm, maar u vertrouwt dat allemaal toe aan de markt. U vertrouwt dat allemaal toe aan iedereen die zelf maar zijn eigen zonnepaneeltje moet leggen, en op die manier kruipen wij vooruit.

Mijn vraag is hoe het mogelijk is dat u er niet in slaagt om een ambitieus klimaatplan op te zetten en dat op zijn minst te coördineren met de andere ministers in dit land. *(Applaus van Onno Vandewalle)*

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, ambtsgenoten, lieve Vlaams Belangcollega's, dat België niet werkt, wordt hier elke dag opnieuw bewezen. Want hier staan we dus, opnieuw. De verschillende klimaatministers die dit land rijk is – of beter gezegd: arm is – raken het maar niet eens over het nationaal klimaatplan dat de tirannieke en klimaathysterische Europese Unie van ons eist. De Federale Regering heeft nu voor de tweede keer een deadline gemist. De reden? De Vivaldiregering eist dat Vlaanderen zijn zogenaamde klimaatambities opschroeft of dat Vlaanderen financieel borg staat, wat betekent dat Vlaanderen de CO₂-boete van 1 tot zelfs 4 miljard euro zou moeten betalen.

De EU eist immers dat België 47 procent minder CO₂ uitstoot tegen 2030. Maar u, minister Demir, wilt met Vlaanderen slechts – slechts – 40 procent minder uitstoten. Of het nu min 47 procent is, min 40 procent, het kost de Vlaming niet alleen handenvol geld, het is ook gewoon waanzinnig. Enkele cijfers: Vlaanderen staat in voor amper 0,13 procent – ik herhaal: 0,13 procent – van de CO₂-uitstoot wereldwijd. Ter vergelijking: India ongeveer 7 procent, de VS ongeveer 14 procent, China niet minder dan 29 procent. En ondertussen draait de wereld nog altijd voor meer dan 80 procent op kolen, gas en olie, en dat is al ongeveer twintig jaar onveranderd. Het gebruik van kolen is zelfs lichtjes toegenomen, ondanks dus al die peperdure maatregelen, die vele miljarden euro's die al werden gepompt in die zogenaamde hernieuwbare energie.

Dit gezegd zijnde, minister Demir, is mijn vraag aan u: als u uw been stijf houdt, wat ik voor alle duidelijkheid ook hoop, hoe zult u er dan voor zorgen dat de Vlaming niet moet opdraaien voor die onrechtvaardige CO₂-boete van de Europese Unie? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, beste collega's, we hebben gedurende dertig hoorzittingen met de Klimaatcommissie gezocht naar bijkomende, nieuwe maatregelen, en vooral ook gekeken of het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) dat nu op tafel lag, kan worden verbeterd, niet kan worden verbeterd. Hoe streng zijn we daarmee? We hebben moeten vaststellen dat we op Vlaams niveau al heel wat doen, heel veel doen, en ja, er zijn nog wat verfijningen mogelijk. Ik moet ook niet kijken naar andere gewesten, dat is onze taak niet. Wij moeten kijken wat wij kunnen doen.

Dan is het inderdaad heel straf dat er in het lijstje van 27 landen zes landen zijn die er niet in slagen om dat plan in te dienen. Ik noem ze op: Polen, Letland, Ierland, Frankrijk en Bulgarije, en België is nummer zes. Een gemiste kans, zou ik zeggen, want een plan indienen betekent ook op tijd indienen, en betekent ook dat Europa de tijd krijgt om nog feedback te geven, om te kijken waar er moet worden bijgestuurd.

Is het dramatisch dat u uw doelstelling, die federaal beslist is door een aantal ministers, niet haalt? Wel, er zijn nog minstens vier andere landen die iets hebben ingediend wat niet klopt met hun doelstelling. Dan heb ik het onder andere bijvoorbeeld over Nederland, dan heb ik het onder andere bijvoorbeeld over Duitsland. Met andere woorden: zij komen ook niet tot de doelstelling zoals ze hun is opgelegd. Maar eenzijdig werd dan door de Brusselse minister Maron beslist om het hele boeltje door te sturen naar het Overlegcomité, om daar nog eens over te praten, mits een aantal eisen enzovoort.

Dit is natuurlijk du jamais vu. Mijn vraag aan u is dus eigenlijk heel simpel: wat zijn dan de komende stappen die we wel kunnen doen om dit te deblokkeren? *(Applaus van Philippe Muyters)*

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Minister, collega's, ik heb een vraag over het eerlijkheidskarakter van het klimaatbeleid. Het is mij een beetje onduidelijk hoe die vragen aan elkaar gekoppeld zijn, maar ik ga het dus toch vooral over het eerlijk klimaatbeleid hebben.

Vandaag, collega's, is er een belangrijk rapport uitgekomen, het rapport van het Hoog Comité voor een Rechtvaardige Transitie. Dat gaat over hoe rechtvaardig ons klimaatbeleid is, dat is daarin onderzocht. Wat zegt professor Bea Cantillon, de voorzitter, vandaag? Het klimaatbeleid is gedoemd te mislukken zonder een sociale agenda.

Dat staat natuurlijk als een paal boven water: een eerlijk klimaatbeleid móét, dat is cruciaal. Dat hebben we absoluut nodig, want het zijn de meest kwetsbaren die als eersten het slachtoffer zijn van de klimaatopwarming. Dat zien we in heel de wereld, maar dat hebben we ook in ons eigen land gezien, bij de overstromingen van de Vesder. De 10 procent rijkste gezinnen zorgen voor tien keer zoveel uitstoot als de 10 procent armste gezinnen.

Met uw klimaatbeleid, minister, neemt die ongelijkheid alleen maar toe. Ik heb aan klimaatexperten en ervaringsdeskundigen van armoedeorganisaties samen eens het promofilmpje van het Vlaamse klimaatbeleid laten zien. Die mensen waren doodstil. Ze hadden tranen in de ogen. Waarom? Wat was hun uitleg? Omdat zij niet meekunnen. Omdat het gaat over warmtepompen, over elektrische wagens, over zonnepanelen. Zij zeggen: "Dat is allemaal niet voor ons. Wij kunnen daar niet in mee." Dat is het grote probleem. Een derde van de gezinnen heeft vandaag gewoon te weinig middelen om mee te gaan, en uw beleid versterkt dat alleen maar, minister. Het versterkt alleen maar die ongelijkheid. Dat is wat ook duidelijk in dat rapport naar voren komt.

Dus, minister, ik heb hier al heel vaak gestaan om meer ambitie te vragen van deze Vlaamse Regering, meer ambitie op het vlak van klimaat. Ik ga het vandaag eens over een andere boeg gooien. Vandaag sta ik hier in de hoop dat u die studie bij de hand neemt, en dat u uw beperkt klimaatbeleid vooral eerlijker gaat maken. Wat gaat u doen om dit beleid bij te sturen? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega's. Ik ben intussen vier jaar minister, en ik denk dat ik al vier jaar consequent hetzelfde breng, en dat ik ook het standpunt dat we met de Vlaamse Regering innemen en dat we vervolgens ook naar het federale niveau moeten brengen, altijd consequent verdedig. Dat is dat we, ten eerste, een Vlaams Energie- en Klimaatplan hebben en, ten tweede, ook altijd hebben gezegd – ik vertel hier niets nieuws – dat we de CO₂ met 40 procent kunnen reduceren tegen 2030. Intussen zitten we, tijdens deze legislatuur, de afgelopen vier jaar, aan een reductie met 10 procent minder CO₂-uitstoot. We komen nu dus aan een daling van 14 procent CO₂-uitstoot, en we moeten naar min 40 procent.

Het spreekt dus voor zich, denk ik, dat toen Europa afkwam met de doelstelling van min 47 procent, de Vlaamse Regering toen gezegd heeft dat daar goed over moet worden nagedacht. Als je op het groene knopje duwt, moet je doelstelling ook wel halen. We hebben toen, vanuit Vlaanderen, heel eerlijk gezegd dat dat tegen 2030 niet zou lukken. Blijkbaar zijn wij met Vlaanderen niet de enige, want op dit moment is het zo dat er een zestal Europese lidstaten een plan hebben ingediend dat wel aan de doelstellingen beantwoordt. Dat betekent dus dat al de rest dat niet heeft gedaan. Maar bon, wij hebben ook nooit die belofte gedaan. Dat is natuurlijk wel een verschil met al de rest.

Ik vind het heel jammer dat collega Maron weigert om het plan in te dienen, want elk gewest heeft een plan opgemaakt. Er is ook een sjabloon, ter verantwoording aan de Europese Commissie. We hebben al één deadline gemist, namelijk de deadline van 30 juni. De deadline van 3 november werd ook gemist, omdat de heer Maron zei dat hij het plan niet zou indienen, en dat ondanks het feit dat de teksten klaar zijn.

Wat nu? Ik heb begrepen dat er op 22 november een Overlegcomité is, en dat we dan zullen zien wie welk standpunt inneemt. Maar ik ga niet van standpunt veranderen. Sommigen veranderen misschien continu van standpunt, maar ik doe dat al vier jaar niet. Ik voer gewoon een consequent klimaatbeleid, een verstandig beleid. Aan degenen die zeggen dat ze wel de hoge doelstellingen willen: ik hou hen niet tegen, ze mogen dat voor mijn part doen. Op 22 november vergadert het Overlegcomité en, nogmaals, het is een ontwerp-klimaatplan. Dus, dien dat in, en dan zien we wel verder. Ik denk dat het ook niet slecht is als naar Europa het signaal wordt gegeven dat 2030 al overmorgen is, en dat de mensen niet kunnen volgen. Wie denken jullie dat die doelstellingen zal moeten gaan realiseren? Dat is niet alleen de industrie, dat is heel de bevolking, dat is de landbouw, dat zijn alle sectoren. 2030 is overmorgen. Wij voeren de maatregelen die we hebben opgenomen in ons klimaatplan verder uit. Sommigen zeggen dat het veel te ver gaat, anderen zeggen dat het helemaal niet ver gaat.

Ik stel alleen maar vast dat we de afgelopen vier jaar de CO₂ hebben gereduceerd, zonder de economie af te doen slanken. Want sommige stemmen in het debat zeggen dat de economie moet minderen: de 'degrowth'-theorie, remember? Neen, dat doen we niet.

De vraag van collega Aerts over de rechtvaardige transitie betreft inderdaad een initiatief van de federale minister. Er mogen zoveel conferenties worden georganiseerd als er zijn, maar een eerlijk en sociaal klimaatbeleid betekent dat je een doelstelling vooropstelt die je kunt halen. Want inderdaad, mijnheer Aerts, warmtepompen enzovoort maak ik niet verplicht. Wat een 'chance'! Want stel dat je dat allemaal verplicht maakt, wie gaat dat betalen, denkt u? U zult zeggen dat de overheid dat moet betalen. Maar de overheid, dat zijn allemaal de mensen thuis. *(Opmerkingen bij Groen)*

Ja, Groen, ik weet het, we verschillen daar van mening. Maar dat gaan we niet doen. Wat we wel hebben gedaan, is heel oude woningen laten renoveren tot een D-label. Die renovatieplicht was geen leuke maatregel. Ik heb daar ook de discussie gehad dat het een A- en B-label moest zijn, maar we hebben ook daar gezegd dat we een sociaal beleid willen voeren en voor een D-label gaan. We hebben deze legislatuur een miljard euro gemobiliseerd om dat mogelijk te maken, om mensen, Vlamingen, de nodige financiële ondersteuning te geven.

Een rechtvaardig klimaatbeleid betekent doelstellingen die je kunt halen, zonder mee te gaan in een opbod van percentages en noem maar op. We waren ook geen voorstander van de CO₂-taks op transport en brandstoffen. Wie gaat dat betalen, denken jullie? Niet de industrie en de kmo's, maar de mensen die met een auto rijden of die zich thuis verwarmen. Het gaat over een Europese CO₂-taks waarvan we in Vlaanderen hebben gezegd dat we die niet willen.

De collega's, met de groenen op kop, vonden dat allemaal fantastisch. Ik weet dat mevrouw Khattabi zelfs heeft getweet dat ze het geweldig vond. *(Opmerkingen van Jeremie Vaneeckhout)*

Ik vond dat niet geweldig, want het zijn weer de burgers die dat gaan betalen. Nu zeg ik, in de marge van de verdeling van de middelen, dat die centen moeten terugkomen naar de Vlamingen. En dan blokkeert het natuurlijk weer federaal.

Ik zou vooral zeggen om niet te veel zotternijen uit te halen maar te kiezen voor een verstandig klimaatbeleid. 'Stick to the plan': 40 procent tegen 2030. Ik denk dat we dat moeten halen. Voeg daar klimaatadaptatie aan toe. Dat blijf ik belangrijk vinden, want als grootmachten niets doen aan heel de klimaatuitdaging, dan zitten wij hier in Vlaanderen nog altijd met de gevolgen: droogte en overstromingen. En dat is ook de reden geweest waarom deze Vlaamse Regering deze legislatuur 500 miljoen heeft voorzien voor maatregelen zoals de aanleg van bufferstroken, grote buffercapaciteit om regen op te vangen, natte natuur herstellen en noem maar op. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Bedankt, minister. U bent inderdaad consequent, maar niet consequent in klimaatbeleid. U bent consequent in non-beleid. We hebben vier ministers van Klimaat in dit land en nog altijd nul klimaatbeleid. Hier in Vlaanderen draait het openbaar vervoer in de prak. Isolatie blijft ver achter. Er is geen enkel publiek initiatief omtrent hernieuwbare energie.

Wat doe je wel, minister? Waar zijn jullie wel goed in? Boetes opleggen voor mensen die hun huis niet genoeg renoveren, tot 200.000 euro. Wat doen jullie wel? Subsidies geven voor elektrische wagens voor mensen die het toch al kunnen betalen. Wat doen jullie nog? Miljoenen en miljoenen en miljoenen subsidies aan vervuilende multinationals geven. Dat doen jullie wel. Dat is geen klimaatbeleid, dat is een non-beleid.

En in plaats van eindelijk eens te zeggen: "We gaan iets doen voor de toekomst van deze planeet, voor onze kinderen en kleinkinderen", wat doet u nog liever? Ruzie gaan maken met de andere niveaus om toch maar niet tot een akkoord te moeten komen, om toch maar boetes te kunnen betalen. Ik vind dat werkelijk ongelooflijk.

U maakt als Vlaams-nationalist nog maar eens heel duidelijk dat heel die opsplitsing van bevoegdheden werkelijk het slechtste idee is dat je kunt hebben, want in plaats van klimaatbeleid hebben we nu klimaatversnippering en helemaal niets om onze planeet te redden. *(Applaus van Onno Vandewalle)*

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister Demir, de burgers betalen nu al veel te veel voor onder andere uw klimaatbeleid. U hebt het enkele jaren geleden zelf gezegd: het was toen 30 miljard euro voor hernieuwbare energie en het is nu nog veel meer geworden. Maar minister Demir, toen wij hier enkele maanden geleden exact hetzelfde debat voerden, kon u zelf er helaas niet bij zijn en werd u vervangen door minister Diependaele. Hij zit hier toevallig. Minister, u herinnert het zich vast nog. Minister Diependaele, ik heb u toen een vraag gesteld waarop ik helaas geen antwoord heb gekregen. Constructief als ik ben, heb ik toen zelf het antwoord gegeven. Om te zien of u goed hebt opgelet, minister Demir – want als u op een debat niet aanwezig kunt zijn ga ik er uiteraard van uit dat u het achteraf herbekijkt – en omdat het een zaak van zo'n fundamenteel belang is, stel ik u de vraag vandaag opnieuw. Let goed op, de hier aanwezige jongeren zal het vast ook interesseren.

De voorzitter: Let goed op, uw tijd is op.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): De vraag luidt, minister Demir: uw reductie van de CO₂-uitstoot met 40 procent tegen 2030, die de Vlamingen zoveel geld kost, komt overeen met 19,3 megaton CO₂. Hoeveel graden minder opwarming gaat u daarmee realiseren? Vertel het maar eens eerlijk. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Collega's, ieder jaar moeten alle lidstaten een rapport opmaken. Daarin moeten ze enerzijds opgeven wat de reële uitstoot is in megaton. Daarin moeten ze anderzijds in functie van de berekende voorspelling die ze maken, en ook in het kader van bijkomende maatregelen die ze nemen, jaar per jaar tot 2030 voorspellen waar ze uitkomen.

Als ik kijk naar het laatste rapport voor 2030, kom ik tot een wel zeer onthutsende vaststelling. U kunt de getallen niet lezen, dat klopt, maar u moet gewoon kijken naar de meest rechtse kolom. Die geeft het jaar 2030 weer. Als ik voor het jaar 2030 kijk naar de 27 lidstaten, gaan er volgens hun eigen berekeningen, slechts vijf lidstaten de opgelegde doelstellingen halen. Wie zijn die lidstaten? Ik zal ze opsommen.

De voorzitter: Dat zal niet meer gaan, want uw tijd is op.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik zal ze mailen (zie [bijlage](#)).

De voorzitter: Ja, mail ze. Wat is uw vraag?

Andries Gryffroy (N-VA): Mijn vraag is de volgende. We hebben volgend jaar het voorzitterschap. Wat zal uw boodschap aan Europa zijn om dit te veranderen? *(Applaus bij de N-VA. Opmerkingen)*

De voorzitter: Mijnheer Gryffroy, de collega's vragen of iedereen die mail kan krijgen. *(Opmerkingen van Andries Gryffroy)*

De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega's, alles rond het emissions trading system (ETS) is een Europese beslissing geweest, waar we ons nadien naar dienen te schikken – zo werkt Europa nu eenmaal. Dat is een gekwalificeerde meerderheidsbeslissing, dat is nu wetgeving, ook in ons land. We moeten erop inzetten om dat zo goed mogelijk te realiseren.

Wat we ook niet mogen vergeten, is dat er aan die Europese beslissing een groot Europees Sociaal Klimaatfonds gekoppeld is, met middelen waarmee we een eerlijk klimaatbeleid gaan kunnen voeren. Dat gaat niet via de renovatieverplichting waarnaar u verwees, of meer subsidies, want daarvan hebben we in de klimaatcommissie gehoord dat het niet werkte.

Drie punten uit die analyse van het huidige klimaatbeleid gaan over het Vlaamse beleid.

Er is ten eerste het uitbreiden van de sociale huisvesting. Dat is een belangrijke maatregel, hebben we in de klimaatcommissie verschillende keren gehoord. U viseert liever inwoners dan de wachtlijsten aanpakken.

Dan is er goed openbaar vervoer. Wat doet de Vlaamse Regering? Ze investeert liever in een verlieslatende regionale luchthaven voor privéjets dan werk te maken van openbaar vervoer.

En tot zijn er de premies om te renoveren, en dan kom ik op mijn laatste concrete vraag. Ik weet dat u alle urgentie mist en het dus ook niet zult aanpakken. Ik zal mijn vraag dus heel concreet stellen. Minister, een jaar geleden pakte u uit met Mijn VerbouwLening als de oplossing om te prefinancieren. Ondertussen is die niet meer renteloos. Wanneer wordt die renteloos voor de armste gezinnen? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Collega's, vorige week stond ik hier en had ik een vraag over het klimaatbeleid. We hadden het toen over touwtrekken als sport tussen u, minister, en uw collega Maron. Ik stel vast dat het jammer genoeg geen getouwtrek is, maar een boksmatch, een boksmatch tussen enerzijds Ecolo, dat zegt dat Vlaanderen niet wil, en anderzijds u, minister, die zegt dat Vlaanderen niet meer *kán* doen. Ik denk dat de werkelijkheid is dat we ons het best houden aan het regeerakkoord. Daarin zeggen we dat we de ambitie hebben om ons in te schrijven in de Europese klimaatambitie om klimaatneutraal te zijn tegen 2050. We gaan er alles aan doen om dat te bereiken. Dat is het regeerakkoord.

We zien het ook in concrete maatregelen. Vlaanderen is het enige deel van dit land dat al beslist heeft over emissievrij personenvervoer, dat beslist heeft over een uitfasering van stookolieketels of gasketels. Vlaanderen heeft dus verregaande beslissingen genomen om een klimaatbeleid te voeren, niet om doelstellingen en fetisjes te halen, maar om effectief de factuur van de Vlamingen, de Vlaamse bedrijven en de Vlaamse gezinnen te verlagen. Dus, minister, dien dit klimaatplan in samen met de collega's, maar werk ook verder: zorg ervoor dat de maatregelen doorgerekend worden en zet het Planbureau aan het werk om dat allemaal te onderbouwen. (*Applaus bij cd&v*)

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, ik moet zeggen dat uw antwoord inderdaad een terugkerend riedeltje is. Ik heb gisteren mevrouw Rutten horen aankondigen dat ze de kortste loopbaanonderbreking in de geschiedenis onderbreekt om een impact te hebben op het beleid. Men is haar blijkbaar vergeten te vertellen dat deze Vlaamse Regering helemaal niet de ambitie heeft om enige impact te hebben.

Als het gaat over klimaatverandering en CO₂-uitstoot verminderen, dan zijn met name wonen en transport twee domeinen waar we in Vlaanderen nog een heel groot potentieel hebben. Als we dat potentieel realiseren, betekent dat dat mensen comfortabeler gaan wonen, minder gaan uitgeven aan verwarming, minder gaan uitgeven aan een hoop andere kosten en zich op een comfortabele, gezondere manier gaan kunnen verplaatsen. Daar kan de lat nooit hoog genoeg liggen. Maar dan mag u er niet bijstaan, kijken en zeggen dat ze het niet doen, dan moet u bereid zijn om mensen te helpen om dat te doen. Het is inderdaad nogal schrijnend om vast te stellen dat deze Vlaamse Regering wel bedrijven helpt om te blijven uitstoten maar gezinnen niet helpt om minder uit te stoten en hun levenskwaliteit te verbeteren. Minister, stuur dat bij, en dan kunt u die lat veel hoger leggen zonder excuses te hoeven zoeken. (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, Vlaanderen heeft inderdaad nood aan een realistisch en een ambitieus klimaatbeleid. Het regeerakkoord is wat dat betreft heel duidelijk. Minister, mijn vraag naar u toe, aansluitend op de collega's, is eigenlijk heel eenvoudig. De klimaatconferentie COP28 (Conferentie van de Partijen) komt heel dichtbij, eind november. Ik ben een positivist, we kennen elkaar. Hoe groot acht u de kans dat er voor die klimaatconferentie eventueel een oplossing uit de bus zal komen? Of gaat u ervan uit dat er sowieso apart zal worden ingediend?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u, collega's. Misschien eerst meegeven dat dit niet gaat over een boksmatch tussen de Ecolo-ministers en Zuhail Demir, deze

minister. Ik vertegenwoordig een beslissing van deze Vlaamse Regering. Ik vertegenwoordig het Vlaams Energie- en Klimaatplan. Ik vind het niet oké – en dat wil ik hier in dit parlement wel even gezegd hebben – dat hier op de vrouw wordt gespeeld. Ik doe mijn taak, ik vertegenwoordig de Vlaamse Regering. Als de Vlaamse Regering, met de drie partijen Open Vld, cd&v en de N-VA, een klimaatplan maakt waarbij de doelstelling op 40 procent is gezet en mij het mandaat geeft om dat standpunt te verdedigen op interfederale bijeenkomsten, waar andere ministers inderdaad een ander standpunt verdedigen, dan vind ik het bijzonder, bijzonder jammer dat eenieder, de kranten en de collega's hier in het parlement, naar mij wijzen. Ik doe gewoon mijn werk als bevoegde minister, ik coördineer het klimaatplan. Het is een collectieve beslissing van deze Vlaamse Regering om te zeggen dat de doelstelling tegen 2030 40 procent is. Dat is één.

Het gaat hier echt niet over een boksmatch van mij alleen tegen al die andere Ecoloministers. Neen, dit is gewoon een standpunt. Ecolo of de oppositie kan dat leuk vinden of niet, maar dit is een standpunt van de Vlaamse meerderheid in dit parlement. Ik vind het niet meer dan normaal dat ik dat standpunt dan ook breng, dat ik dat ook verdedig, en dat ik tot het oneindige ga om dat keihard te verdedigen.

Diegenen die zeggen dat Vlaanderen niks doet, daar ben ik het niet mee eens. Mijnheer Jos D'Haese, ik ben het daar echt niet mee eens. Kijk bijvoorbeeld naar die zonnepanelenverplichting. We hebben die zonnepanelenverplichting niet bij Jos en Gerda opgelegd, we hebben dat opgelegd bij de grote zonnepanelengebruikers. Dat zijn de grote bedrijven die veel energie gebruiken. Daar komt die zonnepanelenverplichting dus. Vlaanderen is de enige regio die die verplichting invoert. Als u dus zegt dat die hernieuwbare energie op niks trekt, dan klopt dat feitelijk gewoon niet. Kijk gewoon naar de statistieken binnen Europa, als het gaat over zonnepanelen en zonne-energie zit Vlaanderen in de top drie van Europa. Wat komt u hier eigenlijk vertellen? Welke onzin komt u hier eigenlijk verklaren, mijnheer D'Haese? Het klopt gewoon niet.

Ik accepteer niet dat hier vanuit de oppositie altijd maar wordt gezegd dat ik niks doe, en dat wij niks doen voor de bevolking. We hebben een klimaatbeleid, we hebben de afgelopen vier jaar 10 procent CO₂ gereduceerd. Weet dat er tussen 2005 tot 2019 slechts 4 procent CO₂ is gereduceerd in Vlaanderen, en de afgelopen jaren is er 10 procent gereduceerd. Sorry, maar dat komt niet uit de hemel gevallen. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Mijnheer D'Haese, dat betekent dat er wel een beleid wordt gevoerd. Die zonnepanelenverplichting heb ik ingevoerd. We hebben inderdaad geen stookolieverbod ingevoerd, omdat wij zeiden dat we voor een verstandig klimaatbeleid gaan. Dat betekent dus dat wij gaan voor een stookolie-uitfasering. Als het echt niet meer gaat, en als de ketel helemaal kapot is, dan gaan we de transitie maken naar iets anders. Het aardgasaansluitingsverbod hebben we ook verstandig gedaan. We hebben niet gezegd dat we dat overal gaan doen, maar enkel bij nieuwbouwen vanaf 2025. We hebben een renovatieverplichting ingevoerd tot energielabel D bij aankoop, dat is dus voor mensen die een nieuwe woning met een D-label kopen binnen de vijf jaar. Neen, mijnheer D'Haese, ik ga echt geen boetes opleggen, sorry. U hebt toch ook heel duidelijk gezien dat ik aan mijn administratie heb gezegd dat er andere katjes te geselen zijn. Wat de andere sectoren zoals mobiliteit, landbouw en industrie betreft, gaan ook zij inspanningen doen. Ik verwijs u daar naar de bevoegde ministers. Als u daar vragen over hebt, dan moet u hun daar vragen over stellen. Daarnaast hebben we ook volop het accent gelegd op klimaatadaptatie. U weet dat ik dat bijzonder belangrijk vind.

Mijnheer Sam Van Rooy, het klopt als u zegt dat die 40 procent, en de doelstelling die Vlaanderen wereldwijd moet halen, neerkomt op 0,13 procent van de

werelduitstoot, maar ik vind wel dat wij onze bijdrage moeten doen. Daarin verschillen wij dus van mening. U vindt dat ik te ver ga, aan de linkerkant vinden ze dat ik niks doe, maar ik vind wel dat we iets moeten doen, en dat we dat op een verstandige manier moeten doen. Het is niet omdat dat maar een heel klein stipje is op de totale werelduitstoot dat wij onze verantwoordelijkheid niet moeten nemen. Het klopt inderdaad wel dat ik niet zo ver ga als wat Europa aan België heeft opgelegd. Nogmaals, die 47 procent is aan België opgelegd. Mijn voorstel, ook aan de collega's van Ecolo en Groen, zou zijn om gewoon ons klimaatplan in te dienen, want het is nog maar een ontwerpplan, het is nog geen definitief plan. Er zijn andere lidstaten die nog geen klimaatplan hebben ingediend, er zijn lidstaten die een klimaatplan hebben ingediend dat ook niet beantwoordt aan hun doelstelling. Ons klimaatplan, samen met Brussel en Wallonië, komt ongeveer aan 43 procent. Och, het gaat hier over 4 procent. Waarover gaat deze ruzie? Ik zou dus zeggen om daarmee te stoppen. Dien het plan in, en laten we gewoon verder werk maken van een verstandig en sociaal klimaatbeleid. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, het zal u misschien verbazen en zeker spijten, maar Vlaanderen is tot op heden een onderdeel van België. Ik weet dat jullie dat niet graag horen en dat graag anders zouden zien. U weet ook dat er absoluut geen meerderheid is in dit land en in Vlaanderen om daar iets aan te veranderen. Maar het is een stuk van België. Dit zou geen politiek spel moeten zijn dat u ervan maakt door te zeggen dat de ene wil dat u meer doet en de andere minder. Dit zou moeten gaan over wat er nodig is om te zorgen dat wij de toekomst op deze planeet veilig stellen voor de generaties na ons. U zegt: "Je m'en fous", zolang u maar tussen de twee zit en niet aan de grote vervuilers moet raken.

Ik ga het federaal klimaatbeleid niet verdedigen. Het volstaat om vandaag naar NMBS te kijken om te weten dat het een probleem is. Ik ga het Europese klimaatbeleid niet verdedigen, dat subsidies voor de grote bedrijven en taksen voor de gewone mensen inhoudt. Maar, minister, hier in Vlaanderen doet u gewoon net hetzelfde. Geen boetes, zegt u. We gaan hier een decreet goedkeuren zodat jullie het mogelijk maken om 200.000 euro aan boetes op te leggen aan mensen die hun huis niet op de juiste manier renoveren. Dat is nu echt wat jullie als klimaatbeleid voeren. Dat is geen ambitie. Dat is louter de factuur doorsturen naar de gewone mensen. *(Applaus van Onno Vandewalle)*

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, uw voorzitter Bart De Wever, gebruikt graag Latijnse spreuken. Wel, ik zal dat ook eens doen. "Quod erat demonstrandum", want ook u antwoordt niet op mijn vraag, omdat u het antwoord niet kent of omdat u, terecht, te beschaamd bent om het toe te geven. In beide gevallen is het even beschamend, want u zegt dat onze bijdrage telt en we iets moeten doen. Wel, ik zal u het antwoord dan maar zelf geven, net zoals ik dat de vorige keer aan minister Diependaele heb gedaan. Met wat u doet, 40 procent CO₂-reductie tegen 2023, zou volgens het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) de temperatuur wereldwijd afnemen met – let goed op – 0,0000087 graden Celsius. Ik heb het nog eens opgeschreven voor u. *(Sam Van Rooy toont een blad met daarop 0,0000087 graden Celsius.)*

U mag het boven uw bed hangen. Dan kunt u er elke dag aan herinnerd worden hoe groot uw impact is op de wereldwijde temperatuur. En dan vooral, wat te tragisch is voor woorden, hoezeer u de Vlamingen pakt met die klimaatregelneverij en hogere facturen voor – ocharme – 0 graden Celsius. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het is echt niet oké dat één minister het gehele systeem van klimaatplannen indienen kan lamleggen. Eén minister die indirect ons beleid en Vlaanderen lam probeert te leggen: dit is voor mij echt niet oké.

Als we het dan hebben over een klimaatbeleid ... dat moet inderdaad sociaal en rechtvaardig zijn. Beste collega Aerts van Groen, weet u dat als dat hier compleet rood kleurt tegen 2030, dat niet sociaal en rechtvaardig is. *(Andries Gryffroy toont een grafiek.)*

Je kunt dat maar sociaal en rechtvaardig krijgen als je probeert Europa te overtuigen. *(Opmerkingen. Applaus bij Groen en de PVDA)*

Je kunt dat alleen maar op een sociaal rechtvaardige manier groen krijgen als je gaat nadenken of al die opgelegde maatregelen en doelstellingen houdbaar zijn. Dat is de discussie die gevoerd moet worden binnen Europa. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega Gryffroy, we zijn het heel vaak oneens op het vlak van klimaat en het thema beleid. Ik vind altijd dat er veel meer moet gebeuren, maar deze keer moet ik toegeven dat we het wel eens zijn. Ik ben het helemaal met u eens dat het niet oké is dat één minister het indienen van een klimaatplan hindert.

Wat nog veel belangrijker is, is dat dat klimaatbeleid eerlijker wordt, dat we die middelen uit dat Europees Sociaal Fonds goed gaan gebruiken, en daar is kans na kans gemist in Vlaanderen. De volgende Vlaamse Regering moet daar dus veel meer op kunnen inzetten. Dat is voor ons als Groen cruciaal, zorgen dat die wachtlijsten voor sociale woningen worden weggenomen, wat dat is de beste garantie tegen armoede. We moeten er ook voor zorgen dat het openbaar vervoer wél functioneert en dat de verlieslatende luchthavens sluiten, en dat we mensen die renovatiewerken niet kunnen betalen, helpen en begeleiden zodat ze dat wel kunnen. Want dat gebeurt vandaag niet. Minister, het is veelzeggend dat u op dat vlak hier vandaag geen enkel antwoord hebt gegeven op de vraag hoe u gaat zorgen voor een sociaal klimaatbeleid. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Claes aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vernietiging van in beslag genomen drugs

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, onze douane is bijzonder effectief en efficiënt. We behoren tot de absolute top als het gaat over het opsporen van illegale drugs in containers. Getuige daarvan is de grote vangst die men recent gedaan heeft, soms tot tientallen tonnen cocaïne en andere drugs per dag. Het probleem is dat die drugs blijkbaar niet snel genoeg vernietigd geraken waardoor die soms dagen, weken, zelfs maanden opgeslagen moeten worden in hangars en loodsen. Maar ook drugscriminelen weten dat, met als gevolg dat men daar probeert aan te geraken.

Twee weken geleden was er een tot de tanden gewapend konvooi van criminelen onderweg naar zo'n hangar. Gelukkig heeft de politie die tijdig kunnen tegenhouden, weliswaar op de openbare weg met alle gevaren die daaruit kunnen

voortkomen. Maar helaas was er ook het afgelopen weekend het voorval waarbij criminelen effectief zijn kunnen binnendringen in zo'n hangar, havenarbeiders hebben kunnen gijzelen en ook effectief de inbeslaggenomen drugs opnieuw hebben kunnen bemachtigen, die dus nu opnieuw in het criminele milieu beland zijn.

Het is dus een probleem om die drugs tijdig vernietigd te krijgen. Minister, daar komt u voor een stukje in het vizier als minister van Milieu, ook als voogdij-minister van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), als lid van de N-VA, als vertrouweling van uw voorzitter, de heer De Wever, de burgemeester van Antwerpen, die hier vandaag niet is. De afgelopen weken zat hij wel in alle tv-studio's en radioprogramma's om het te hebben over zijn war on drugs.

Maar daarin zijn jullie één ding vergeten: de war on drugs kun je enkel winnen als je inderdaad die drugs kunt pakken, kunt vinden, maar die moeten ook zo snel mogelijk vernietigd worden. En u bent een essentieel deel in die schakel. Maar dat gebeurt niet. Het is geen nieuw fenomeen. Het is geen nieuw probleem. De douane heeft er in het verleden al voor gewaarschuwd, minister, dat er niet genoeg verbrandingscapaciteit is.

Gaat u nu eindelijk, na de gebeurtenissen van de afgelopen weken, die kritiek van de douane serieus nemen? Gaat u eindelijk werk maken van meer verbrandingscapaciteit voor die drugs? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mijnheer Claes, dank u wel. Zoals u ook terecht in uw vraagstelling hebt ... U hebt het nu niet herhaald omdat het misschien moeilijk ligt in uw bewoording, maar er is voldoende capaciteit in Vlaanderen. We hebben maandag een vergadering gehad met alle stakeholders en eenieder heeft dat ook erkend. Er is een vergunning afgeleverd voor 100.000 ton gevaarlijk afval. Er wordt ook verzekerd dat er elke week 20 ton kan worden afgevoerd. De weken voordien zijn er ook vanuit Indaver verschillende slots aangegeven wanneer men daar terecht kan om het drugsafval te verbranden.

Maar natuurlijk moet de douane dat ook georganiseerd krijgen. Er ligt nu sinds maandag een vraag op tafel om een snelle lijn vanuit de douane op te zetten. We zijn vandaag de dag samen met Indaver aan het bekijken of dat georganiseerd kan worden want vaak hangt daar een veiligheidsissue aan. Dat is niet zomaar afval dat je zo naar die verbrandingsovens kunt brengen. Dat moet begeleid worden en er moet voldoende personeel zijn. Er moet voldoende bewapening, voldoende beveiliging zijn. Dat zijn allemaal zaken die men nu ook intern aan het bekijken is.

Er is ook een verbrandingsinstallatie, federaal, die nucleair materiaal verwerkt. Die zou ook kunnen dienen voor drugsafval. Ook dat wordt bekeken. Ik heb ook de opdracht gegeven aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) om te onderzoeken op welke manier men cocaïne bijvoorbeeld onklaar zou kunnen maken.

Die zaken kwamen maandag opnieuw op tafel en die zijn we nu met alle stakeholders aan het bekijken.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Het is goed dat er nagedacht wordt over bepaalde methodes. Het is jammer dat u nog altijd de kritiek van de douane niet volledig serieus neemt. U schernt hier met het feit dat we op een heel jaar tijd zoveel ton kunnen verbranden. Dat is

allemaal waar, maar dat is niet waar de douane nood aan heeft. Er zijn bepaalde dagen, weken dat men niets vindt en dan zijn er tegenovergestelde dagen waarbij men soms 10, 20 ton drugs kan onderscheppen. Het is zaak om die dan zo snel mogelijk te kunnen vernietigen, dat die niet een paar weken of dagen in een hangar moeten liggen stof vergaren bij wijze van spreken, want dan bestaat het risico dat die criminelen naar daar komen om te proberen die drugs opnieuw te veroveren.

Het is wel goed dat u eindelijk gaat nadenken over andere manieren om die drugs onklaar te maken. U hoeft daarom niet het warm water uit te vinden. U moet gewoon te werk gaan zoals Nederland, waar men al jaren een soort 'fast-lanesysteem' bij de verbrandingsovens heeft. Dat gaat al jaren goed, zonder enig probleem. U kunt ook kijken naar Zuid-Amerika, waar men in verschillende havens al de techniek heeft om de drugs 'on sight' te recyclen in bouw-materiaal door ze te mengen met cement. Het zijn allemaal gemakkelijke en efficiënte methodes. Het is jammer dat u daar nog niet naar hebt gekeken. U doet dat pas nu de kritiek overduidelijk is en er gewonden zijn gevallen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (cd&v): Voorzitter, minister, in Vlaanderen is er één verbrandingsoven vergund om drugs te vernietigen. De douane moet dus terechtkunnen bij die ene oven en daar telkens opnieuw een tijdstip aanvragen. Dat tijdslot krijgt men pas een of twee dagen later. Dat zorgt voor de problemen. Drugs kunnen bijna nooit instant worden vernietigd. Het pleidooi voor die fast lane is maandag ook aan bod gekomen op het overleg dat u had. Naar Nederlands model is het nodig dat we die fast lane kunnen creëren, dat we prioriteit kunnen geven aan de douane voor het vernietigen van die drugs, maar ook dat we kunnen onderzoeken of het mogelijk is om die drugs te vernietigen in andere ovens, in uitzonderlijke gevallen.

Minister, bent u bereid om dat te laten onderzoeken? (*Applaus van Brecht Warnez*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Douanier zijn in Antwerpen is geen simpele job vandaag. Die mensen staan bijna letterlijk – of zelfs letterlijk – oog in oog met de zware drugscriminelen uit de onderwereld. Die douane is de afgelopen jaren kapot bespaard. Ze zijn met te weinig en werken met slecht materiaal. U knikt. U weet dat dat gebeurd is onder N-VA-ministers. (*Opmerkingen van minister Zuhal Demir*)

Het is gewoon zo. Ik snap dat u het daar moeilijk mee hebt, maar het is gewoon waar. Het klopt dat jullie de war on drugs willen voeren en dat ondertussen de diensten die dat moeten doen, kapot bespaard zijn.

Waar het hier over gaat, is dat de drugs die in beslag genomen worden, de laatste tijd in grote hoeveelheden, niet op tijd kunnen worden vernietigd. Terwijl u hier van alles zegt zonder dat uw micro aan staat – normaal grijpt de voorzitter dan in –, heb ik op de radio de douane en mensen van de OVAM gehoord, en die spreken elkaar serieus tegen over waar het probleem zit. Kunt u voor opheldering zorgen?

De douane zegt dat ze de drugs niet op tijd in de verbrandingsoven krijgen. De OVAM zegt dat er altijd tijdslots voorradig zijn. Hoe zit het nu juist? Waar loopt het vandaag mis?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil dit eventjes verduidelijken. De techniek die vandaag gebruikt wordt om dergelijke zaken te verbranden, zijn draaitrommels van boven de 1000 graden. Zo zijn er een drietal aanwezig in Vlaanderen voor een totale capaciteit van honderdduizend ton per jaar. Volgens de media is in de laatste twee weken geen tijdslot gebruikt voor een totale hoeveelheid van 7,5 ton cocaïne. Ze lagen nochtans in het magazijn. Waarom is dat tijdslot niet gebruikt? Mijn vraag is niet of er meer capaciteit kan komen, maar of het Departement Omgeving de zaak heel nauwkeurig kan opmaken met de federale diensten van de douane om zeker te zijn dat de tijdslots gebruikt worden. De drugs moeten niet gebruikt worden, zoals de heer Claes zegt, om te verwerken in bouwmaterialen, want dat proces duurt maanden, en ondertussen ligt die cocaïne daar ook. *(Opmerkingen van Bart Claes)*

Ik pleit voor een overeenkomst tussen de verbrandingscapaciteit en de federale overheid.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Dank u wel, minister. Capaciteit is er voldoende, maar het kan uiteraard niet dat er verschillende dagen wordt gewacht om te verbranden. Afspraken om dat efficiënter, sneller, vlotter te laten verlopen, zijn dus inderdaad erg nodig. De scheepvaartpolitie ging van negentig naar 180 mensen en zal in de toekomst naar 372 mensen gaan. Dat heeft de minister van Justitie ook duidelijk aangekondigd. Ik denk dat dat een heel goede zaak is. Minister, ik vind echter dat er sneller moet worden verbrand, dat daar efficiënter mee moet worden omgegaan. Ik denk dat het ook wel belangrijk is dat, naast het onderzoek daarover door het drugscommissariaat dat momenteel loopt, Vlaanderen bekijkt hoe het daar nog extra kan faciliteren. Ik blijf dus uitkijken naar de extra stappen die zullen worden gezet wat dat betreft.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega's. Ik ben ondertussen precies minister van alles. Geen probleem. Ook dit probleem wil ik op mij nemen. Dat is allemaal niet erg. Jullie weten dat ik graag oplossingen zoek en dat ik ook niet naar de ene of de andere wil verwijzen, maar feit is wel dat er voldoende capaciteit is, sorry. Drie tot vier keer per week zijn er slots om tot 5 ton af te voeren. In het weekend kan men in één keer zelfs 20 ton verbranden. Als men dan zegt dat er een capaciteitsprobleem is: dat is er dus niet. Dat wil ik wel nog eens heel duidelijk zeggen aan hen die het nog niet hebben begrepen. Er is dus géén capaciteitsprobleem. Maar wat wil men wél doen? Men wil veel sneller kunnen gaan. Dat betekent, mijnheer D'Haese, dat er inderdaad voldoende personeel moet zijn als je elke dag een transport wil doen, en dat is niet zoals gewoon afval. Daar gaan allerlei checks en veiligheidsissues mee gepaard. Maar dáárvoor ben ik nu eens echt niet bevoegd. Ik wil dat óók doen, maar helaas zit ik niet federaal en ben ik niet bevoegd voor het personeel bij de douane. Ik versta het als ze zeggen dat ze dat zo snel mogelijk willen doen, dat als die vangst er eenmaal is, ze daarnaartoe willen kunnen rijden. Dat kan allemaal, maar ik kan vanuit Vlaanderen natuurlijk niet aan die organisatie zeggen dat er zoveel volk nodig is bij de douane om daarnaartoe te rijden enzovoort, en zoveel bewaking. Dat is mijn taak niet.

Wat die 'fast lane' betreft: dat hebben ze maandag pas gevraagd. Wij hebben onmiddellijk gezegd dat dat geen probleem is, dat we dat ook willen bekijken. We willen met de verbrandingsoven in discussie en in dialoog gaan om ook daarvoor een oplossing uit te werken.

De vraag van collega De Roo om te kijken naar andere verbrandingsovens is wel terecht, denk ik. Dat heb ik eigenlijk maanden geleden ook al eens gevraagd. Dat

was niet wegens capaciteitsproblemen, maar voor als er ooit iets zou gebeuren met de verbrandingsoven, 'you never know'. Dan moeten we wel altijd een plan B hebben. Toen ik maanden geleden die vraag stelde, heeft men mij gezegd dat we dan aan een site, aan een andere verbrandingsoven een aantal technische aanpassingen moeten vragen. Dat moet dus dan wel gebeuren. Ikzelf vind dat we altijd een reserveverbrandingsoven moeten hebben, mocht er eens iets defect zijn, of er moet iets worden hersteld of weet ik veel wat, je weet maar nooit. Die vraag heb ik dus ook gesteld. We zijn nu aan het bekijken welke verbrandingsoven technisch kan worden aangepast, zodat we daar dan ook snel een vergunning voor kunnen verlenen, en dan is dat probleem ook opgelost.

Collega's, er is dus geen probleem qua capaciteit, maar organisatorisch moet de douane natuurlijk wel bekijken hoe die fast lane kan worden georganiseerd. Ook is er opdracht aan VITO om te onderzoeken hoe we drugs onklaar kunnen maken en of men de douane ook kan begeleiden bij het eventueel bouwen van chemische installaties.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. Het is goed dat er eindelijk werk wordt gemaakt van die fast lane, want maandag was het niet de eerste keer dat daarnaar gevraagd werd, noch door de douane, noch door de politionele diensten. Er is al verschillende keren kritiek geweest dat dat er nog niet was, en in Nederland wel. Het is dus goed dat daar, hopelijk snel, werk van wordt gemaakt.

Het is ook goed dat u naar andere methoden zult zoeken om die gepakte drugs onklaar te maken. Dat is belangrijk. Want als u die war on drugs effectief wilt winnen, is het niet enkel zaak om die drugs te ontdekken – dat doet de douane al goed –, maar is het ook belangrijk om die drugs zo snel mogelijk te vernietigen, zodat die voor altijd uit onze maatschappij verdwijnen, dat de kartels onze samenleving daar niet langer mee kunnen vergiftigen.

Het is goed dat daar werk van wordt gemaakt, maar doe daar nog meer uw best voor, liever vandaag dan morgen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick Lambrecht, Kurt De Loor, Katia Segers, Thijs Verbeurgt, Hannes Anaf en Maxim Veys over de urgentie van een onmiddellijk staakt-het-vuren, de toekomst van de Palestijnse gebieden en de veroordeling van de disproportionele reactie van Israël op de terroristische aanval van terreurorganisatie Hamas

– 1877 (2023-2024) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Voorzitter, op basis van artikel 50, punt 1, h), van het reglement zou ik graag een voorstel tot spoedbehandeling doen van een voorstel van resolutie dat we hebben ingediend over de urgentie van een onmiddellijk staakt-het-vuren, de toekomst van de Palestijnse gebieden en de veroordeling van de disproportionele reactie van Israël op de terroristische aanval van terreurorganisatie Hamas.

De voorzitter: Het document is ingediend. We zullen voor de verspreiding zorgen. We zullen ons later over de spoed uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Thijs Verbeurgt aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verplichte inschrijving bij VDAB voor sociale huurders

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de verplichte inschrijving bij VDAB voor sociale huurders

ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de VDAB-inschrijvingsplicht voor sociale huurders

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Diependaele.

De heer Verbeurgt heeft het woord.

Thijs Verbeurgt (Vooruit): Collega's, wie kan werken, moet werken. Dat is de simpele realiteit van onze samenleving. Om ons systeem te laten draaien, hebben we alle handen nodig. Als we de welvaart en het welzijn van alle Vlamingen willen garanderen, dan moet iedereen zijn deel doen.

En wie dat ook echt meent, die moet zorgen voor een performant activeringsbeleid, voor een performante VDAB, een VDAB die ervoor zorgt dat met duidelijke mijlpalen een betere persoonlijke begeleiding, een job op het einde van de rit, wanneer alle andere wegen falen, gegarandeerd is.

Minister Diependaele, wij weten ondertussen dat u de minister bent van de straf-communicatie, veel meer dan de minister van het straf beleid. En dat is ook in dit dossier helaas de waarheid. Als het gaat over de verplichte inschrijving van sociale huurders, dan hebt u toch vooral veel gecommuniceerd, en weinig beleid gevoerd.

U hebt meer dan 130.000 Vlamingen een brief in de brievenbus laten bezorgen, waarin stond dat ze zich moesten aanmelden bij VDAB. Wanneer ik uw collega, minister Brouns, daarover ondervroeg, om te weten of VDAB daarop voorbereid is, of er extra personeel is, extra begeleidingstrajecten, of VDAB die doelgroep kent, dan was zijn antwoord: "on verra". We zullen wel zien: geen extra personeel, geen specifieke trajecten.

Wat is de realiteit? De realiteit is dat we vandaag een VDAB hebben die de opdrachten al niet aankan, die vandaag geconfronteerd wordt met een torenhoge uitval onder het personeel, een VDAB die er niet in slaagt om het maatwerk te leveren dat nodig is om mensen te activeren, en u legt gewoon extra dossiers op de stapel. Extra dossiers zonder extra ondersteuning voor VDAB. Dat is de realiteit van uw aankondigingspolitiek, minister.

Ik kan me niet voorstellen dat u zich tevreden stelt met gewoon de inschrijving. Mijn vraag aan u, minister: hoe zult u ervoor zorgen dat VDAB en de sociale huisvestingsmaatschappijen met de mensen die zich aanmelden, maar vooral ook met de mensen die vandaag nog vragen hebben, sociale huurders die met vragen zitten, aan de slag gaan? Hoe zullen we ervoor zorgen dat die mensen ook werkelijk aan de slag gaan, en zich niet alleen inschrijven? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Minister, de Vlaamse Regering besloot dat sociale huurders zich vanaf 1 januari van dit jaar dienen in te schrijven als werkzoekende bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, onze VDAB. Hiermee gaven we uitvoering aan een van de gemaakte afspraken in ons regeerakkoord.

Die plicht tot inschrijving geldt voor alle huidige sociale huurders, maar ook voor alle toekomstige sociale huurders. Zij kregen tijd tot 31 maart van dit jaar om die inschrijving in orde te brengen. Vanaf 1 april kon er gekeken worden of dat inderdaad al gebeurd was.

Minister, deze week – een goed half jaar later – hebt u laten weten dat slechts de helft van de sociale huurders die dat dienen te doen, dat ook tot op heden heeft gedaan. Dus onze vraag is: hoe evalueert u het proces dat werd doorlopen om alle sociale huurders erop te wijzen dat de regels zijn gewijzigd en dat men dient te voldoen aan deze verplichting?

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, een regel waarvan iedereen denkt dat het eigenlijk al jaren de regel is, is een goede regel. Dat is inderdaad zo met de verplichting die sinds 1 januari werd ingevoerd: de verplichting dat sociale huurders zich moeten inschrijven bij VDAB.

De linkse oppositie doet dat af als overlast bij VDAB, maar dat is eigenlijk iets wat OCMW's al jaren doen met mensen die een leefloon krijgen. VDAB is er nu eenmaal om mensen te begeleiden, op te leiden, te scholen en om te scholen in de begeleiding naar werk.

Het is dus pure logica en eigenlijk pure winst voor iedereen. Ik ken eigenlijk niemand die verliest bij het invoeren van deze maatregel en bij het mogelijk sanctioneren. Niemand verliest met deze maatregel.

De sociale huurder die aan werk wordt geholpen, komt uit een isolement, maar heeft dan ook meer inkomen. Meer inkomen betekent meer koopkracht, in dit geval meer huurkracht. Het is ook niet zo dat die sociale huurder dan meteen uit die sociale woning moet. Neen, hij zal in een hogere huurschaal terechtkomen en meer bijdragen aan de woonmaatschappij, de verhuurder dus. Zo genereert men dan ook meer middelen voor extra sociale woningen. Dit solidariteitsprincipe creëert een draagvlak ten aanzien van heel het sociaal wonen.

We komen bij mijn vraag, voorzitter. Het blijkt dat een op de vijf sociale huurders nog toegeleid kan worden naar werk, en dat niet iedereen zich heeft ingeschreven bij VDAB. Die cijfers zijn nu bekend. Minister, hoe evalueert u die cijfers en waar zit de groeimarge? (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel aan de vraagstellers voor de aandacht voor dit thema. Ik denk dat de logica ijersterk is. Aan iemand die een beroep doet op de solidariteit van een samenleving, kunnen we natuurlijk ook vragen – moeten we vragen – om mee bij te dragen aan de opbouw van de welvaart in die samenleving.

Dat is exact wat we hier doen. Dat is tweerichtingsverkeer. We moeten ook aan de mensen die bijdragen – betalen voor sociale woningen – kunnen uitleggen dat degenen die recht hebben op een sociale woning en die daar een beroep op doen, natuurlijk ook in de mate van hun mogelijkheden iets bijdragen aan die welvaart. Dat lijkt me een ijersterke logica.

Ten tweede, mijnheer Verbeurgt – u geeft dat ook heel terecht aan –, is het in de eerste plaats in het voordeel van die sociale huurder zelf, want die wil ook vooruit in het leven. Die wil nog een opleiding volgen, die wil effectief gaan werken, dus een inschrijving bij VDAB moet daarbij helpen.

Uiteraard, en dat is heel belangrijk, is daar in het begin miscommunicatie over geweest. Niet door mij, maar dat waren verkeerde interpretaties. Het gaat enkel om mensen die wel degelijk arbeidsgeschikt zijn, die vandaag perfect in de mogelijkheid zijn om te werken.

Mijnheer Verbeurgt, ik vind uw uitspraken in alle eerlijkheid ongezien en getuigen van een ongelofelijk hypocrisie. Vanuit uw hoek kreeg ik het verwijt dat het symboolpolitiek was, dat het aankondigingspolitiek was, dat er geen mensen zijn in sociale woningen die niet werken, dat het helemaal niet waar was, dat dat weer een slechte reputatie was die we gaven aan sociale woningen voor een onbestaand probleem. Ondertussen zijn de cijfers hier en komt u zeggen dat de cijfers zo hoog zijn dat u niet weet of VDAB daar wel mee overweg zal kunnen. Dat is nu uw reactie. Hoe hypocriet kan het zijn? Een paar maanden geleden – kijk het zelf maar na – waren de uitspraken nog dat dat niet waar was, dat het een onbestaand probleem was. (*Applaus bij de N-VA en van Mercedes Van Volcem*)

Cijfers tonen dat nu jammer genoeg aan, en in alle eerlijkheid ben ik zelf ook geschrokken van die cijfers. Ik had niet verwacht dat 33.000 van de 164.000 gecontroleerde sociale huurders – ongeveer 86 procent van het totale aantal sociale huurders – daarvan niet aan het werk zijn, en dat ook nog eens meer dan de helft – 57 procent – is ingeschreven bij VDAB. Dat zijn cijfers waar ik ook van ben geschrokken. Dus denk ik dat we daarmee wel degelijk aan de slag moeten gaan.

We hebben daarover uiteraard overleg met collega Brouns. Ik heb geen signaal van collega Brouns dat VDAB daar niet mee aan de slag zou kunnen gaan, integendeel. Wij krijgen bij VDAB het signaal dat dat welkome arbeidskrachten zijn. Daar vreest men of ziet men al enkele jaren een heel hoog aantal vacatures dat men niet ingevuld krijgt. Elke instroom van arbeidskrachten wordt daar volgens mijn informatie dus met open armen ontvangen. VDAB gaat met die mensen aan de slag, goed wetende dat die niet altijd de meest gemakkelijke zijn om naar de arbeidsmarkt door te verwijzen en dat er misschien eerst een opleiding moet worden gevolgd, of wat dan ook. Maar zij gaan daarmee aan de slag.

Los daarvan hebben wij diezelfde verplichting onder andere ook ingevoerd – ik denk anderhalf jaar geleden ongeveer – voor inburgeraars, ook voor Oekraïners die naar hier zijn gekomen, ook voor leefloners, en dat werkt dan heel specifiek via het OCMW. Om u één voorbeeld te geven: van de inburgeraars, anderhalf jaar geleden, was ongeveer 40 procent ingeschreven bij VDAB. Sinds wij die verplichting hebben ingevoerd, zitten we aan 90 procent. Voor die mensen is dat een stap vooruit, mijnheer Verbeurgt. Die mensen kunnen daarmee op zoek naar een opleiding of naar een job, naar wat hen sterker maakt in het leven. Dat is de bedoeling hiervan, zeker voor inburgeraars, maar voor sociale huurders geldt dat evengoed.

Ik leid uit die cijfers vooral af dat het niet ging om symboolpolitiek, maar dat het hier echt een reëel, fundamenteel probleem is. Dat moeten we aanpakken, zowel voor die sociale huurder zelf als voor de rest van Vlaanderen. Vlaanderen toont met plezier die solidariteit, maar wil ook zien dat die mensen die iets kunnen terugdoen voor de samenleving, dat ook doen.

Ten tweede denk ik inderdaad dat activeren iets positiefs is. Mensen aan het werk zetten is hen sterker maken. Dat is ervoor zorgen dat zij een sociaal leven kunnen uitbouwen, zorgen dat zij in hun eigen woon- of andere levensbehoeftes kunnen voorzien, dat zij zichzelf trots maken. Dat is mensen sterker maken. Ik ben heel blij dat we daar nu verder op kunnen doorwerken met deze maatregel.

Mevrouw Jans, hoe gaan we hiermee verder? We hadden in april de eerste cijfers, dan hadden we zicht op hoeveel er voldeden en hoeveel niet. Ondertussen zijn er al een kleine vijfduizend bij gekomen. We hebben er nog een dikke 14.000 te gaan. We gaan wel degelijk verder op de ingeslagen weg. Sommige van die mensen hebben nog een termijn die nog niet helemaal verlopen is, dus die hebben nog de tijd om zich in te schrijven. Ik ben er zeker van dat een deel daarvan dat ook zal doen. Voor de anderen gaan we de sanctiemogelijkheden natuurlijk toepassen die afgesproken zijn en die we uitgewerkt hebben. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord.

Thijs Verbeurgt (Vooruit): Minister, de plicht tot een faire bijdrage in onze samenleving en het recht op een job die de facturen betaalt en een dak boven uw hoofd, dat zijn fundamentele hoekstenen van een solidaire samenleving voor Vooruit. Dat vraagt een sterke overheid die die solidariteit garandeert, die die rechten en plichten realiseert. Een overheid die daarover niet alleen communiceert in krantenkoppen, maar ook concreet realiseert in de feiten.

Collega's, wat is de realiteit in de werking van VDAB? Ik heb, denk ik, de laatste man gevonden die de werking van VDAB als fantastisch omschrijft: minister Diependaele. In de commissie Werk discussiëren wij bijna elke week – als de collega's er zijn, tenminste – over de werking van VDAB. Dan is iedereen het erover eens dat VDAB er vandaag niet in slaagt om dat maatwerk te leveren. Ze slagen er niet in om de taken die de Vlaamse overheid hun geeft, concreet en doelgericht efficiënt uit te voeren. Er is dit jaar opnieuw 4,5 miljoen euro bespaard op de werking van VDAB. Als het gaat over kunnen gaan werken, heb ik het nog niet over kinderopvang voor mensen die werk zoeken, dan heb ik het nog niet over de bus die op tijd moet komen. Dat zijn allemaal financiële keuzes die u als minister van Financiën ook maakt.

Minister, mijn vraag aan u is heel simpel: bent u tevreden met de lat dat inschrijven voldoende is? Of gaat u ook investeren om ervoor te zorgen dat sociale huurders ook echt kunnen gaan werken? Dat moet de ambitie zijn. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Dank u wel voor uw antwoorden, minister. Ik denk dat er helemaal niets mis is met toeleiding naar arbeidsbemiddeling, integendeel. Heel wat talenten van heel wat mensen die nu niet actief zijn, of die nu anders actief zijn, kunnen absoluut waardevol zijn voor onze arbeidsmarkt. Via die inschrijving kunnen we die kansen benutten, kunnen we die mensen toeleiden naar iets op maat, via opleiding of begeleiding.

Minister, u hebt vastgesteld dat de helft van de mensen die zich dienen in te schrijven, momenteel ingeschreven is. Het is belangrijk dat we ze toeleiden naar een geschikte job, naar die arbeidsbemiddeling, maar het is minstens zo belangrijk dat die toeleiding op maat gebeurt. Ik hoor u zeggen dat men nog eens een brief nastuurt, als ik het goed begrijp. Er zijn ook wel wat vragen. Bestaan die brieven uit begrijpelijke taal? Is daar een stuk begeleiding in voorzien, zodat iedereen heel goed weet wat de plicht is die hen wacht, wat hen te doen staat? Kunnen we vermijden dat er boetes moeten worden uitgeschreven, terwijl het veel belangrijker zou zijn om zo veel mogelijk van deze mensen toe te leiden naar arbeidsbemiddeling? *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, u hebt de cijfers gegeven: 33.000 sociale huurders die nog toegeleid kunnen worden naar VDAB, in hun zoektocht naar

werk. Er is dus nog groeimarge. U kent wellicht ook wel de pijnpunten op het terrein. Er is nog een mismatch in de uitwisseling van gegevens tussen de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) en VDAB, want uiteraard geldt de maatregel niet voor mensen die invalide zijn en voor mensen die gepensioneerd zijn, maar ook niet voor mensen die een andere uitkering krijgen, bijvoorbeeld een invaliditeitsuitkering. Die attesten lieten op zich wachten, waardoor de cijfers misschien nog beter zijn. Hoe dan ook, "meten is weten" horen we hier vaak zeggen in het parlement. Het is goed dat u die gegevens nu hebt. We weten dat er nog groeimarge is, en die groeimarge moeten we letterlijk nemen: de sociale huurder kan groeien, zijn inkomen kan groeien, zijn koopkracht en huurkracht kunnen toenemen, waardoor hij alleen maar sterker staat in de strijd tegen armoede, die hij niet alleen voert. Heel Vlaanderen wil die voeren, zolang men maar weet dat het principe 'voor wat, hoort wat' gehandhaafd blijft. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Minister, als men even voorbij het spierballengerol van de minister in dit dossier kijkt, dan ziet men eigenlijk dat dit een lege doos is. 'Much ado about nothing', zou ik zeggen. De geviseerde doelgroep moet zich immers inschrijven bij VDAB, op straffe van een boete, maar wat mij vooral interesseert, is wat er nadien volgt. Ik zou dan ook willen vragen, minister, wat de consequenties zijn, als men, eenmaal ingeschreven, een aangeboden job weigert. Wat als men gepaste opleiding weigert? Op welke manier wordt er dan opgetreden? Wel, ik zal het u zeggen: er zijn geen gevolgen. Die verplichte inschrijving van een specifieke categorie van sociale huurders zal dus een maat voor niets zijn, en het is een schoolvoorbeeld van symboolpolitiek, minister. Het is symboolpolitiek die vooral moet dienen om de aandacht af te leiden van het echte probleem, en dat is het complete falen van u, als minister, als het gaat over de realisatie van bijkomende sociale woningen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, ik heb vastgesteld dat 35 procent van de mensen in een sociale woning met pensioen is, dat 14 procent arbeidsongeschikt is, en dat van de mensen die vandaag gehuisvest zijn in een sociale woning aan een zeer lage huur – soms maar 260 euro, en gemiddeld 340 euro per maand – slechts 28 procent werkt, en 72 procent eigenlijk niet-arbeidsactief is. Ik ben akkoord met solidariteit van de mensen die werken met mensen die niet werken, die tijdelijk niet kunnen werken, werkloos zijn en het moeilijk hebben. Maar ik denk dat de mensen die vandaag werken het ook moeilijk hebben. Ook zij streven naar koopkracht. Dat zijn mensen die vandaag een huur betalen van 800 euro. Iemand die in een sociale woning woont, krijgt eigenlijk een cadeau van 600 euro per maand, en betaalt 230 euro. Ik denk dus dat, als je een dergelijke woning toebedeeld krijgt, het je plicht is om te gaan werken en je in te schrijven bij VDAB, ook uit solidariteit met de mensen die elke dag gaan werken en belastingen betalen, zodat jij een kleine goedkope woning kunt hebben van 230 euro. (*Applaus bij Open Vld en de N-VA*)

Mijn vraag, minister, is: kan dat ook reeds bij de inschrijvingsvoorwaarden opgenomen worden?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Collega's, alles wat mensen sterker kan maken en meer mogelijkheden kan geven om zichzelf te ontwikkelen, vinden wij bij Groen een goede zaak. Maar, minister, het is natuurlijk niet zo dat die 33.000 niet-arbeidsongeschikten die in sociale huurwoningen wonen meteen met open armen

ontvangen worden wanneer zij zich zouden aanbieden op de arbeidsmarkt. Er is wel degelijk een mismatch, en daar heeft VDAB een belangrijke rol te spelen.

Wat ik interessanter zou vinden dan de cijfers die u tot dusver hebt gegeven, is dat u zou kunnen zeggen – in overleg met uw goede collega Brouns – wat die inspanningen van VDAB tot nu toe hebben opgeleverd, en hoeveel sociale huurders intussen dankzij het beleid van de Vlaamse Regering al aan het werk zijn gegaan. Maar daar horen we niets over, daar heeft collega Verbeurgt gelijk in.

Wat u dus steevast doet, is een minderheid van de sociale huurders wegzetten als profiteurs. Wij van Groen zouden heel graag zien, minister, dat u minstens elke keer wanneer u dat doet, een project van sociale woningenbouw zou aankondigen. Want de echte schande van dit woonbeleid zijn de 180.000 mensen op de wachtlijst, en daar doet u als minister, wat Groen betreft, veel te weinig aan. *(Applaus bij Groen en van Maxim Veys)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Dit is het zoveelste hoofdstuk in de symboolpolitiek van deze Vlaamse minister van Wonen, die ondertussen een historisch lange wachtlijst heeft. U weet dat ook, minister: het is een historisch lange wachtlijst en een historisch laag bouwritme. Dat is de verdienste van deze regering. En intussen gaat u de symboolpolitiek aan. En dat, minister, met verklaringen als: "33.000 sociale huurders werken niet maar kunnen dat wel, die moeten zich allemaal inschrijven, anders krijgen ze een boete." U hebt er nog aan toegevoegd, minister, dat ze perfect in de mogelijkheid zijn om te werken, alle 33.000.

Ik zal u eens zeggen over wie dat gaat. Dat gaat over mensen die dit zeggen: "Ik ben ziek geschreven door mijn huisarts. Ik kan op dit moment niet eens mijn eigen huishouden doen, en nu zou ik ineens moeten gaan werken. Een dag nadat ik mij had ingeschreven werd ik al gebeld en kreeg ik berichten. Ik vrees dat ik weer op de privémarkt zal moeten gaan huren." En dat is niet één verhaal, minister, er zijn heel veel van dat soort verhalen. Het gaat over mensen die ziek zijn, over mensen die mantelzorger zijn of voor de kinderen zorgen, en dat allemaal, minister, zonder uitkering. En zij moeten zich nu ineens van u inschrijven bij VDAB, zelfs als ze totaal in de onmogelijkheid zijn om te werken.

Mijn vraag is: wanneer gaat u stoppen met die symboolpolitiek en zorgen voor een sociaal woonbeleid?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Eerst en vooral: hoe zwakker de inhoudelijke argumenten, hoe feller de persoonlijke verwijten, mijnheer D'haeseleer. Ik heb er mijn idee over, maar u doet er maar mee wat u wilt. Dat is uw zaak.

Mijnheer Bex en mijnheer D'Haese, ik heb hier de indruk dat ik aan het discussiëren ben met mensen uit de vorige eeuw, letterlijk. Want dan had je inderdaad nog een andere arbeidsmarkt. Dan had je inderdaad nog mensen die het waarschijnlijk moeilijk hadden om vanuit een bepaalde situatie, met bepaalde opleidingen, aan de slag te gaan. *(Applaus van Paul Van Miert)*

Vandaag is dat helemaal niet meer het geval. Het tegendeel is waar. Vandaag zijn het de werkgevers die schreeuwen en roepen en vragen om arbeidskrachten, ook laaggeschoolden, ook mindergeschoolden. De situatie is dus helemaal omgekeerd. En dan komen jullie hier nog aan met argumenten die waarschijnlijk ergens nog in een programma van Agalev en de sp.a stonden van twintig jaar geleden.

Nee, de arbeidsmarkt is niet meer wat ze was in de jaren 80 en de jaren 90. Vandaag kunnen die mensen wel degelijk aan de slag. *(Opmerkingen van Jos D'Haese en Stijn Bex)*

De voorzitter: Collega's, laat de minister antwoorden.

Minister Matthias Diependaele: Als je ziek bent, dan kun je niet aan de slag. Als je langdurig ziek bent, ben je arbeidsongeschikt. Dat kan tijdelijk zijn, het kan ook langer zijn. Maar dan hoor je niet bij die 33.000. Het kan natuurlijk zijn dat je twee dagen een verkoudheid hebt. Dat is natuurlijk iets anders. Maar als je een excuus hebt om niet gaan werken of wat dan ook ... Hier kan iedereen zich ziek melden, dan blijft men toch ook thuis. Wel, dat is hetzelfde voor die mensen. Maar als je een job kunt doen, moet je dat ook doen.

Maar het is goed, mijnheer D'Haese, we weten weer waar u voor staat.

Ik heb daarnaast gemerkt dat niemand eigenlijk het fundament van de maatregel in vraag stelt. We zijn het er allemaal over eens dat mensen die kunnen werken, ook moeten gaan werken, en moeten bijdragen. Het is een terechte vraag of een inschrijving bij VDAB dan voldoende is. Het antwoord is duidelijk. Het doel is natuurlijk dat die mensen aan de slag gaan. Het doel is uiteindelijk zelfs dat zij op eigen benen kunnen staan. Het doel is dat ze genoeg verdienen om in hun eigen woonbehoefte te voorzien. Dat is de uiteindelijke doelstelling, de ondersteuning, de push die we hun willen geven. Wat we voor ogen hebben is groeien, naar boven gaan op de sociale ladder. Hoe dat gebeurt, hangt van de keuze af in samenspraak met de consultants van VDAB. Is dat een opleiding of een effectieve job of een tussenoplossing? Dat is het maatwerk dat daar wordt geboden. Ik nodig u vooral uit om daar dieper op in te gaan met collega Brouns.

Ik had nog een vraag opgeschreven, maar ik weet niet meer wat het was. Excuus. Juist, over de inschrijving. Op dat moment is het natuurlijk al een verplichting. Wat we niet kunnen, is dat als voorwaarde gebruiken voor een toewijzing. Dat kan niet. Daarom werken we met boetes. Dat kun je betreuren. Maar als je dat betreurt, moet je bij het Europees Hof aan de deur gaan bonken. Zij maken ons duidelijk dat het recht op wonen niet afhankelijk kan worden gemaakt van bepaalde voorwaarden. Anders zou je daar ook de taalkennis, werken en nog een paar andere zaken aan kunnen koppelen, maar dat kunnen we niet. De verplichting ontstaat natuurlijk wel al op het moment van de toewijzing. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord.

Thijs Verbeurgt (Vooruit): Minister, de aankondigingspolitiek bestaat er natuurlijk in dat u iets aankondigt, een brief stuurt, en niet weet of VDAB klaarstaat voor de mensen. Ik geef u het antwoord, want we hebben ze gesteld in de commissie Werk. De minister zegt dat dat eigenlijk niet zo is. VDAB zegt te veel taken te krijgen vanuit de Vlaamse Regering.

Minister, u probeert daarmee inderdaad te maskeren dat u uw job eigenlijk niet doet. U zorgt er niet voor dat er meer betaalbare woningen zijn in Vlaanderen. Laat het me formuleren in een krantenkop die u zelf zou verspreiden. "Een op de negen Vlaamse ministers kan werken, maar doet het vandaag niet." Meld u aan bij VDAB, het is hoog tijd. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Minister, het is belangrijk, simpelweg nodig, dat we alle talenten op onze arbeidsmarkt benutten. Ideologisch kunnen we daar nog wel een halfuurtje over doorgaan, maar de realiteit haalt ons in. We moeten alle

talenten van alle mensen gebruiken, ook de niet-actieve mensen, de anders-actieve mensen. We moeten ze toeleiden naar een opleiding en begeleiding voorzien zodat ze terecht komen in een job die voor hen geschikt is, voltijds, deeltijds, op maat. De toeleiding moet dan ook op maat gebeuren. Dat is een aandachtspunt dat we willen meegeven.

Maar verder is er toch ook de volgende vraag, collega's. Wanneer we in een debat verzeild geraken dat gaat over werken, vind ik dat een job hier heel vaak voorgesteld wordt als een straf. Voor mijn fractie en mij, is het heel vaak niet alleen in de persoonlijke ontwikkeling maar ook in het geven van voldoening een belangrijk element: wanneer we spreken over arbeidsmarktontwikkeling, wordt het volgen van een opleiding en het zoeken naar een geschikte job gezien als een straf. Voor ons is dat een grote kans. *(Applaus bij cd&v en Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, ik kan me alleen maar aansluiten bij de woorden van collega Jans. Het is ook absurd dat je een regel die zo evident is – ik zei het daarnet al, die is zo evident dat iedereen dacht dat het vandaag al zo was – zo hard moet verdedigen tegenover twee extreme oppositiepartijen. Het is de logica zelve dat wie kan werken moet werken, of je nu in een private of sociale woning woont. En het is ook niet meer dan normaal dat je die inschrijving bij VDAB, de instantie die nu eenmaal de taak heeft om met belastinggeld mensen te begeleiden naar een job ...

De voorzitter: Collega's, als jullie niet naar elkaar kunnen of willen luisteren, ga dan ergens anders zitten, maar niet hier.

Sarah Smeyers (N-VA): U ontbreekt me constant ...

De voorzitter: Collega Van Rooy en collega De Vreese, kunnen jullie het gesprek ergens anders verderzetten alsjeblieft? Collega Van Rooy, u hangt er gewoon en ik vraag u om te zwijgen, want achteraan verstaat niemand collega Smeyers.

Misschien heb ik iets onderbroken wat niet mocht, maar bon.

Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Ik neem nog even mijn minuut om te zeggen dat het absurd is dat de minister een regel die eigenlijk zo evident is, hier in het parlement zo hard moet verdedigen tegen de oppositie. Mijnheer Van Rooy, niemand wordt slechter van begeleiding naar een job. Niemand wordt er slechter van als die sociale huurder ook effectief een job heeft, op termijn meer sociale huur kan betalen, en op lange termijn misschien in staat is om een eigen woning te verwerven en zo plaats kan maken voor die nieuwe sociale huurder. Zolang het solidariteitsprincipe werkt, en iedereen voelt dat er voor wat, wat hoort, zijn we op de goede weg. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de erfbelasting

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Dank u wel, collega's. Ik denk dat we het er intussen allemaal over eens zijn dat die belasting op de erfenissen de meest onrechtvaardige belasting is die er bestaat. Mensen betalen al heel hun leven torenhoge belastingen, de hoogste of een van de hoogste van West-Europa, en

op het einde van de rit moeten ze nog eens tot 55 procent – 55 procent, dat is meer dan de helft – afgeven, na een overlijden, aan de staat.

Collega's, dat zijn belastingen op verdriet, dat is een belasting op miserie en mensen voelen dat als heel onrechtvaardig aan. Dat is terecht, we moeten verder werken om die belasting te hervormen en te verlagen en, minister, op termijn ook helemaal af te schaffen.

We hebben vorige week allemaal het voorbeeld gezien van een man die meer dan 100.000 euro erfbelasting moest betalen op een appartement waarvan hij niet eens gebruik kon maken, en dat hij ook niet kon doorverkopen. Ik heb wel gehoord, minister, dat u zei dat hij gebruik kan maken van afbetalingen, maar dan moet hij nog eens 7 procent interest betalen op die afbetaling. Dat is echt absurd. We hebben in het verleden met Open Vld al hard gewerkt om die tarieven te verlagen en te vereenvoudigen. Ik denk dat we daar verder in moeten gaan.

Minister, u hebt op 13 mei met uw partij gezegd dat het uw streefdoel is om die belastingen helemaal af te schaffen. Ik ga niet zeggen dat u dat van vandaag op morgen moet doen; het gaat hier over bijna 2 miljard euro, dat is niet niks. Wat ik wel van u verlang, is dat u een aanzet geeft om een aantal hervormingen te doen die ervoor kunnen zorgen dat op termijn die belastingen helemaal kunnen verdwijnen. Mijn vraag naar u is dan ook hoe u ervoor gaat zorgen dat die onrechtvaardige erfbelasting op een dag ooit helemaal afgeschaft kan worden?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Meneer Vande Reyde, we delen dezelfde mening over erfbelasting, dat hebben we al tientallen keren aangehaald. U slaagt er nu in om een heel andere vraag te stellen dan degene die u schriftelijk heeft ingediend.

Nu gaan we het debat beginnen over de meerwaarde van erfbelasting, of niet? Ik deel uw mening, ik vind inderdaad ook dat dit geen correcte belastingen zijn, want er zijn al belastingen op betaald. Maar goed, dat is 1,8 miljard euro op onze begroting, dus dat ga je niet zo gemakkelijk weg kunnen doen. Dat is mijn antwoord.

Wat u schriftelijk hebt ingediend, ging over dat individueel geval. *(Opmerkingen van Maurits Vande Reyde)*

Voorzitter, dat kan perfect gecontroleerd worden, dat staat op papier, meneer Vande Reyde, ontken dat niet. Dat gaat dus over een individueel geval. Ik zou, heel oprecht en met goede bedoelingen, zeer voorzichtig zijn om in een dergelijk publiek debat een individueel geval te gaan bespreken. Trouwens, ook ik heb geen zicht op dergelijke individuele dossiers. Ik heb het recht niet om dat te doen. Ik mag niet bij de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) vragen om het uit te leggen. Ik zou dat ook niet doen, maar ik heb dat recht dus ook niet. Ik ken dus ook niet alle onderdelen van dat verhaal.

Die persoon heeft er zelf voor gekozen om in de media te komen. We hebben een overleg gehad en er zijn twee belangrijke zaken. Eerst en vooral, ik ben ervan overtuigd dat VLABEL, en daar zijn andere getuigenissen van, wel degelijk altijd zeer bereidwillig is om op basis van billijkheid mee te gaan in afbetalingsplannen en dergelijke meer, dat doen zij wel degelijk. In dit geval is er een perfecte mogelijkheid om uit onverdeeldheid te treden. Dat is trouwens een algemene regeling in het burgerlijk wetboek: je kunt nooit verplicht worden om samen met iemand anders eigenaar te blijven, dat kan niet. Je kunt dus uit onverdeeldheid treden. Hij heeft dat blijkbaar geprobeerd via een notaris of een advocaat, en het

zit vast bij een rechtbank ofzo. Dat is het probleem. Ik weet het niet precies, ik heb daar geen zicht op, want ik heb het individueel dossier niet gezien en hij heeft het zelf ook niet kunnen aangeven. Ik heb uitdrukkelijk gevraagd wat daar het probleem is, zodat we er dan misschien naar kunnen kijken, maar dat weten we dus niet.

Het punt is dat de regelgeving perfect een oplossing voorziet voor dit probleem. Hij kan de naakte eigendom verkopen. Er zijn wel degelijk mensen – we hebben dat bericht ook gekregen – die op zoek zijn naar een dergelijke beleggingsvorm. Hij kan ook uit onverdeeldheid treden. Hij is dus niet verplicht om met die nieuwe partner in onverdeeldheid te blijven, maar daar schort dus iets wat ik niet weet. Ik neem aan dat u het ook niet weet, spreek mij gerust tegen als dat wel zo is.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, met alle respect, we zitten hier in het parlement. U hebt met die mensen aan tafel gezeten voor de camera, dus dan vind ik het wel straf dat ik hier geen case zou mogen aanhalen om een grotere problematiek te bespreken, komaan. Natuurlijk gebruiken we voorbeelden uit het verleden. Ik heb de naam van die persoon hier ook niet vernoemd, dat doe ik inderdaad niet, maar natuurlijk gebruik ik dat soort zaken om een grotere problematiek aan te kaarten. Ik verwacht van u, als u heel stellig op een congres gezegd hebt dat u de erfbelasting wil afschaffen, dat u hervormingen doet.

Ik heb daar een aantal voorstellen voor, meer concreet drie voorstellen. Ten eerste, begin met de indexering. U weet dat de schalen van de erfbelasting niet worden geïndexeerd. Dat zorgt ervoor dat mensen tienduizenden euro's meer erfbelasting moeten betalen dan dat ze eigenlijk zouden moeten doen. Andere belastingen worden wel geïndexeerd als ze meer inkomsten voor de Vlaamse overheid oplevert, dus dat is onrechtvaardig.

De boetes en de intresten, dat hebben we de vorige keer ook al aangekaart: tot 700 euro boetes voor onvrijwillige fouten, dat is echt te veel, u moet dat echt aanpakken.

Ik heb onlangs nog de cijfers bij u opgevraagd. De belastingdruk op de erfbelasting bij mensen die doorgaans geen kinderen hebben, is bijna 50 procent. Voor mensen die doorgaans – niet altijd, maar doorgaans – in een gezin zitten, is dat 10 procent. Dat is een onrechtvaardigheid die u ook al kunt beginnen af te werken. Ik zeg niet dat u dat allemaal opeens moet doen, maar u moet die hervormingen wel al in gang steken. *(Applaus van Mercedes Van Volcem)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega Vande Reyde, u hebt gelijk, maar ik denk – en daar volg ik de minister wel – dat het belangrijk is dat we niet in een knip-en-plakbeleid terechtkomen van alles wat rond erfbelastingen gebeurt. Ook mijn fractie is dus vragende partij om heel het systeem te herbekijken, en op een logischere manier in elkaar te steken. We moeten elkaar ook geen Liesbeth noemen, we zijn op zeven maanden van de verkiezingen. In se hadden we die hervorming toch al een paar jaar geleden in gang moeten steken. En ik ga niet ontkennen dat er een aantal dingen zijn gebeurd, maar de zaken die u aanhaalt, en die wel degelijk in de media komen met naam en toenaam – dat is eigenlijk het probleem niet – geven eigenlijk aan dat we er nog lang niet zijn.

Laat ons dus in de maanden die ons nog resten, met de commissie, in het parlement, en in overleg met de minister bekijken welke hervormingen we kunnen klaarzetten voor de toekomst. Dat zal niet meer binnen deze zeven maanden

lukken, ik denk dat dat weinig realistisch is. Dat er onrechtvaardigheden in zitten, en dat mensen daar dagelijks mee worden geconfronteerd, is iets wat wij ook onderkennen. (*Applaus van Ann De Martelaer*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (cd&v): Ik wil mij daar heel graag bij aansluiten. Erfbelastingen zijn delicate belastingen. Dat is een verdrietbelasting op een moment in het leven dat iedereen het wat moeilijk heeft. Anderzijds kunnen we 2 miljard euro ook niet op een paar seconden wegtoveren. We moet daar ook eerlijk over zijn naar de mensen toe.

Ik denk dat we de voorbije jaren al heel wat stappen in de goede richting hebben gezet, want ik denk dat we het hier kamerbreed eens zijn dat het vermenschlijkt moet worden. We zijn dus voor een menselijke erfbelasting. We hebben de doorgeefschenking, we hebben de hoogste tarieven al verlaagd, we hebben de vriendentarieven. Ik denk dat wij de indexering zelf ook al op tafel hebben gelegd. Ik denk dat dat iets is waar sterk over moet worden nagedacht. Dat er aan die hoge tarieven nog iets moet worden gedaan, daar is er volgens mij ook een kamerbrede meerderheid voor. Ik herhaal dus ook de oproep die collega Rzoska doet, om dat nu stilaan voor te bereiden richting de volgende legislatuur, want we zitten inderdaad op enkele maanden van de verkiezingen. We moeten dat dus in deze laatste maanden aanpakken om een grotere hervorming goed voor te bereiden.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): We zijn het over één ding eens, collega Vande Reyde, met name dat de erfbelasting vandaag inderdaad compleet onrechtvaardig in elkaar zit. Het is ongelooflijk menselijk om je geliefden na je dood een zetje in de rug te willen geven. Maar wat we vandaag natuurlijk zien, is dat het vooral de grote vermogens zijn die met successieplanning en met fiscale optimalisatie – we hebben het er al vaker over gehad – erin slagen om weinig tot geen erfbelasting te betalen. Het is vooral de middenklasse die de volle pot betaalt.

Als het dus gaat over het hervormen van de erfbelasting, dan zijn wij daar absoluut vragende partij voor. Ik had graag initiatief gezien vanuit de meerderheid, maar we zitten inhoudelijk natuurlijk op een totaal andere lijn. Wat wij zeggen, is om een belastingvrije som te geven van 250.000 euro aan elke Vlaming, maar voor de rest gaan we werken met progressieve tarieven, en voor de rest gaan we alle achterpoortjes sluiten. Op die manier maken we het eerlijk, en denken wij dat er zelfs extra inkomsten gegenereerd kunnen worden, om er echt voor te zorgen dat elk kind een eerlijke kans krijgt in het onderwijs, in de kinderopvang.

Minister, mijn vraag aan u is dan ook of u op de lijn zit van een volledige afschaffing. 1,8 miljard euro, waar denkt u die te vinden?

De voorzitter: Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Ik wilde even meegeven dat ook het Vlaams Belang principieel tegen de erfbelasting is. Het is hier al gezegd: dat is inderdaad meestal al een keer belast, meestal zelfs meerdere keren. Nu is het wel een feit – en dat is hier ook al gezegd – dat de erfbelasting elk jaar de Vlaamse Regering bijna meer dan 2 miljard euro opbrengt. Een afschaffing is momenteel dus onhaalbaar binnen de Vlaamse begroting. Zeker als je ziet dat die begroting dit jaar weeral een tekort heeft van 3,5 miljard euro, en dan hebben we nog een schuld van 47 miljard euro, zelfs meer. Toch stellen wij dat wij zo

snel mogelijk die erfbelasting willen afschaffen, zeker in rechte lijn en tussen partners. Dat is zeer dringend.

Wij willen wel graag dat dat dan gefinancierd wordt binnen het actuele budget, wat concreet betekent dat er volgens ons meteen werk moet worden gemaakt van wat u had beloofd, namelijk de brede heroverwegingen. Dat zou volgens mij vrije ruimte kunnen geven om erfbelastingen af te schaffen. Mijn vraag is dus of u een afschaffing in vrijstelling in rechte lijn en tussen partners voorbereidt? Hoe bereidt u die voor? En zou u dat willen doen via de brede heroverwegingen, om zo ruimte te maken binnen het huidige budget, zonder dat er meer geld wordt uitgegeven. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, iedereen is het duidelijk eens dat de erfbelasting afgeschaft moet worden. Het voelt inderdaad als de meest onrechtvaardige belasting. Het is een belasting waar al eens op belast is. Het gaat om iets waar iemand hard voor gespaard en gewerkt heeft om dat na te laten aan kinderen of andere familieleden. Maar we mogen hier niet te populistisch op reageren. Alle collega's zijn het er ook over eens dat je die 1,8 miljard wel van ergens moet halen. Dat moet dus gewoon in een veel groter geheel worden bekeken, als je dat volledig vervangen wilt zien door andere inkomsten of door te besparen op andere domeinen. Dat is niet iets wat we hier, binnen het tijdsbestek van die paar minuten, gaan oplossen. Maar het is wel iets om op lange termijn over na te denken, ten behoeve van de Vlaming.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Bedankt voor alle tussenkomsten. Laat het heel duidelijk zijn dat ik het eens ben met elke tussenkomst die hier is gehouden. Die hervormingen klinken mooi en dat is gemakkelijk gezegd, maar er zijn twee opties. Ofwel ga je dat budgetneutraal doen ofwel gaat het je iets kosten. Als je dat budgetneutraal doet, dan doen we niet meer dan het herschikken van een vuilzak. Het blijft vuil dat erin zit. Je inkomsten gaan op peil moeten blijven, het moet budgetneutraal zijn, mijnheer Vande Reyde, dus dan moet je ergens anders de belastingen verhogen. Ik hoor graag welke belastingen. Het kan zowel binnen als buiten erfbelastingen, je kunt veel ruimer gaan kijken. Het zal dus misschien wat mooier geordend zijn, maar het blijft vuil.

Ofwel ga je ervoor, zoals het Vlaams Belang in het eerste deel aangeeft, om het volledig af te schaffen, maar dan heb je een gat van 1,8 miljard. Je kunt dat dan in het rood laten of ... ik hoor heel graag waar het dan vandaan moet komen.

Bij elke begrotingsbespreking ben ik vragende partij om te horen waar het vandaan moet komen en je krijgt daar nooit een duidelijk antwoord op. Vind er dan ook eens een meerderheid voor. Dat is plezant hoor. Dat is het niveau van het politieke debat. Ik begrijp dat dat effectief het debat is dat we moeten voeren, maar kom hier niet doen alsof het met een vingerknip in orde is. We zitten hier met een tekort van 2,6 miljard dat niet vanzelf gaat verdwijnen. Daar moeten we al inspanningen voor doen.

Ik sta absoluut open om het debat rond die erfbelasting heel ruim te gaan voeren, want ik ben het helemaal eens met jullie dat we dat moeten bekijken. Maar laat ons eerlijk zijn en de mensen geen blaasjes wijsmaken. Zo gemakkelijk is die hervorming niet, zeker niet als je dat wilt doen in combinatie met een budget dat naar een evenwicht blijft gaan, waar wij nu voor zorgen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Dit is hier nu een masterclass over hoe je nu eens niets verandert krijgt in Vlaanderen of in een ander land, en dat is ook vaak federaal het probleem. Je hebt een belasting waarvan iedereen – behalve Vooruit, dat de belasting wil verhogen – aanvoelt dat er iets aan de hand is. Ik beweer hier niet dat je dat in een vingerknip hebt opgelost. Ik heb dat zelfs nooit beweerd. Ik heb altijd in de commissie, en nu opnieuw, stappen aangegeven, want dat is hoe je een belasting hervormt. U zegt dat u dan de vuilzak herschikt, maar dat is helemaal niet waar. Als u al iets doet aan de hoogste tarieven voor de groepen die het meest benadeeld worden, dan kost dat geen 2 miljard. Als u de indexering aanpast, zal dat ook geen 2 miljard kosten. Dat zijn dingen die u binnen uw begroting kunt compenseren. Ik kan u daar ideeën over geven. U kunt de godsdienstlessen in het onderwijs afschaffen of naar de zeventien miljard subsidies kijken. We gaan er snel zijn als u me even laat doen. Maar dat is wel een hervorming die u moet beginnen. *(Opmerkingen)*

Minister, wat ik u van u verwacht, is dat u ten minste een hervormingsplan op tafel legt en niet zomaar zegt dat we er iets aan moeten doen, maar dat het niet gaat. Dat is de pijn van Vlaanderen, dat is geen hervormingsregering. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de introductie van zelfrijdende wagens op onze wegen

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, ik heb eens een vraag over iets met een motor, iets wat niet voortbewogen wordt door menselijke kracht, maar door een andere kracht. Het gaat wel degelijk over de zelfrijdende wagens. Collega's, de Vlaamse Regering zet zwaar in – ik denk aan Flanders Technology & Innovation (FTI) – op innovatie. Dat is ook de kracht van Vlaanderen, van onze kennis. We zien dus dat die zelfrijdende wagens veiliger kunnen zijn. Die kunnen een aantal problemen oplossen, misschien het veiligheidsprobleem, maar ook het fileprobleem, want je krijgt een betere doorstroming. Het kan ook een oplossing zijn voor de logistiek.

Autobouwer Mercedes wil eigenlijk level 3, niveau 3 van zelfrijdende auto's introduceren op onze wegen via projecten. Máár dat is natuurlijk buiten de progressieve vleugel in het federaal parlement gerekend. De heer Gilkinet is namelijk zo progressief dat hij de vooruitstrevendheid van de zelfrijdende auto's niet wil zien op onze wegen. Dat vind ik toch heel erg. Dat is zeker nodig in Vlaanderen.

Minister, wat gaat u doen om er toch voor te zorgen dat we de innovatie van de zelfrijdende auto's – ook al was dat project voor de toekomst – toch niet gaan tegenhouden op onze Vlaamse wegen als proefproject? Ik zou graag horen wat u daaraan gaat doen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Mijnheer Meremans, dank u wel voor uw vraag. Ik wil u zeker geruststellen: autonoom vervoer, autonome mobiliteit voor goederen- of personenvervoer is voor mij geen toekomstmuziek meer. Dat is geen science-fiction meer. Dat is vandaag de dag al realiteit.

U vraagt me wat ik ga doen. Wel, we doen eigenlijk al heel veel. We zijn vandaag al bezig met verschillende proefprojecten waarbij we heel duidelijk zien dat we

die technologische vooruitgang, die innovatieve toepassingen omarmen, koesteren. We hebben bijvoorbeeld op Terhills in het Maasland zelfs al een autonoom rijdende shuttle voor twaalf personen, volledig 'stewardless'. Dat heet level 4. Daar zit geen chauffeur, geen steward meer in. We hebben dus al dergelijke proefprojecten.

Wat doen we ook? We zijn de koploper in Europa in autonoom varen, samen met Nederland. Ook op dat vlak doen we anderen de ogen opentrekken. In Sint-Truiden hebben we DronePort, voor autonoom luchtvervoer.

Kortom, wij omarmen die technologische evoluties. Wij omarmen die innovatie. Ik denk dat we dat juist moeten doen.

Wat hebben we recent nog gedaan? Eind september hebben we het startschot gegeven voor onze Taskforce Autonoom Vervoer. We gaan daar samenzitten met academici, experts, overheden, met heel veel mensen die de nodige knowhow hebben om nog meer onze toekomst voor te bereiden zodat zodra heel de technologische items klaar zijn voor alles wat autonoom rijden aangaat, wij ook klaar zijn qua regelgeving, qua infrastructuur, noem maar op. Ik ben alleszins een believer van die innovatie en ik omarm die volledig.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): In elk geval is het fijn dat er reeds een aantal projecten zijn, maar toch baren een aantal dingen mij zorgen. Er zijn de uitspraken van de heer Gilkinet. Die autobouwer wil dus een aantal zaken starten in Vlaanderen. Die kan dat niet omdat die wordt tegengehouden door minister Gilkinet. Als we dan een aantal actoren horen, onder andere van het Vias institute (Vias), maar ook van imec, dan baart me dit toch zorgen.

Ik zou toch graag duidelijkheid willen hebben dat indien constructeurs dat graag willen uitrollen op Vlaamse wegen, daar ook de mogelijkheid voor hebben. Want dat heb ik nog niet gehoord van u, minister. Ik heb wel gezegd dat ik een aantal projecten zeer goed vind en ook apprecieer. De vraag is natuurlijk: kunnen de autobouwers hun projecten hier verder uitrollen?

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, collega's, het is duidelijk dat de uitspraken van minister Gilkinet ingegeven zijn door puur groene ideologische redenen. Als we daardoor de boot moeten missen inzake die technologische vooruitgang, dan zij het maar zo, is blijkbaar de redenering. Alle middelen zijn goed om de mensen te dwingen naar het openbaar vervoer. Gilkinet zou dan beter maar eens zorgen dat zijn NMBS performant, modern en efficiënt wordt, idem dito trouwens voor De Lijn, alleen knelt daar vandaag en wellicht ook morgen nog het schoentje.

Onze fractie is net als u van mening dat die technologie niet kan worden tegengehouden, dat we die boot niet mogen missen. Ook Vias Institute is trouwens voorstander. Die verbeterde technologie zou ertoe moeten leiden dat we tot een betere en efficiëntere mobiliteit komen. Een efficiëntere mobiliteit zal ook een positief effect hebben op het milieu en het klimaat. De redenering van minister Gilkinet is dan ook onbegrijpelijk. De auto, of men dat nu wil of niet, zal een significant deel van onze mobiliteit blijven uitmaken. We staan ook achter de doelstelling van de taskforce autonoom vervoer. De vraag is echter, minister, welke tools hebt u echt in handen om daartoe eventueel de infrastructuur en de regelgeving te creëren, los van die uitspraken van Gilkinet?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, wij zijn uiteraard voor iedere technologische vooruitgang als het werkt en als de mensen er iets aan hebben. Proefprojecten moeten zeker kunnen als ze veilig en verantwoord zijn. Ik denk dat we ook eerlijk moeten zijn, want de uitdagingen op het vlak van mobiliteit zijn gigantisch. Deze week stond het nog in het groot in de kranten: we staan voor het zwaarste filejaar ooit. Zelfrijdende wagens, allemaal goed en wel, maar we moeten ervoor zorgen dat die kunnen rijden, anders gaan die samen met alle andere wagens gewoon stilstaan in de file. Dan hebben we een zelfstilstaande wagen. Gaat u ervoor zorgen dat er een beleid komt om de steeds langer wordende files aan te pakken, zodat alle wagens kunnen blijven rijden?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Het moet me van het hart dat de 'sérieux' van dit parlement zou toenemen wanneer de collega's, voor ze hier het podium bestijgen, zich zouden informeren over wat er aan de overkant van de straat al gezegd is. Minister Gilkinet heeft gisteren in het federaal parlement zijn uitspraken toegelicht. Hij is absoluut geen tegenstander van autonoom rijden. Alleen heeft hij gezegd dat men op basis van de proefprojecten, die hij zelf organiseert, op niveau drie – dat betekent: het stuur niet vasthouden en niet op de weg letten – niet kan garanderen dat dat vandaag al veilig kan.

Mijnheer Meremans, als dat vandaag niet veilig kan, moeten we dat niet doen. We moeten niet, om toch maar mee voorop te kunnen lopen, onveiligheid creëren op onze wegen. Natuurlijk moeten we verdere stappen zetten in de richting van autonome voertuigen, dat is de toekomst. Groen wil daar graag mee werk van maken. Maar dan zullen we, als we de weggebruiker echt van dienst willen zijn, toch eerst moeten zorgen dat de files opgelost raken. Of we nu in de file staan met een zelfrijdende wagen of met één die we zelf moeten besturen, dat maakt niet veel uit. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Goede collega's, het mobiliteitsbeleid is een en-en-beleid. Ik vind de oorspronkelijke opstelling van minister Gilkinet een gemiste kans. Hij heeft gisteren zijn standpunt lichtjes bijgesteld, maar dat is toch ingegeven vanuit een antiauto-opstelling. Ik denk dat de zelfrijdende wagen een kans is om nog een automobielsector te hebben in de 21e eeuw in dit deel van de wereld. Het is bovendien een veiligere wagen en het is misschien wel een antwoord op het fileleed.

Minister Peeters, u moet met minister Gilkinet rond de tafel gaan zitten. U moet alle pro's en contra's nog eens naast elkaar leggen. We mogen op de technologische vooruitgang zeker geen domper zetten.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u, collega's, voor uw bijkomende opmerkingen, bedenkingen en vragen. Toen ik gisteren het artikel te zien kreeg van collega Gilkinet, las ik daarin dat zelfrijdende auto's niet welkom zijn op de Belgische wegen. Er viel nog te lezen dat zelfrijdende wagens ook in de file staan en ook vervuilen. Ik vroeg me af wat dat betekende. Ik heb onmiddellijk gereageerd. Ook Touring en Vias Institute deden dat. Nadien heeft minister Gilkinet inderdaad zijn standpunt verduidelijkt en bijgesteld. Hij zegt dat het ongenueanceerd in het persbericht stond. Dat stelt me al ietwat gerust.

Wat doen we nog, collega's? Ik zeg het opnieuw: ik omarm die technologische vooruitgang, ik omarm die innovatie. Ik heb het daarstraks al gehad over DronePort, over drones die op autonome wijze goederen kunnen transporteren.

Zeker in de farmasector is dat heel, heel belangrijk. Ik heb verwezen naar de shuttles. Dat zijn geen zelfrijdende personenwagens die louter eigen bezit zijn die mee in de file gaan. Neen, dat is collectief vervoer. Opnieuw, autonoom vervoer is voor mij geen sciencefiction meer. Neen, voor mij zijn dat autonoom rijdende platformen. Ik denk dat het daar is dat we naartoe moeten gaan. En dan zie ik daar wel vooruitgang in. Ik wil juist die vooruitgang, die innovatieve toepassingen. Ik denk dat we dat moeten omarmen en dat we daar de vlucht vooruit in moeten nemen, dat we daar de lead in moeten nemen, dat we daar een leider in het peloton moeten zijn. Dat is juist wat we willen doen.

Ben ik er nu gerust in dat mijn collega's van de federale overheid daar mee in gaan? Wel, we zijn samen met de federale collega's ook een gezamenlijke visienota rond autonoom vervoer aan het schrijven. Opnieuw, de nadruk ligt op autonoom vervoer. Wat doen wij in Limburg met Spartacus? Wij leggen daar nu geen spoorbanen meer aan. Wij leggen betonbanen aan, waarover straks ook dat autonoom rijdend transport, die autonoom rijdende bus kan rijden. Dát is geloven in innovatie en in technologische vooruitgang, en daar wil ik ook op blijven hameren. We zullen die gezamenlijke visienota over autonoom vervoer ook bespreken binnen ons interministerieel overleg. Ik zal er daar zeker over waken dat die vooruitgang, die innovatie van geen kanten wordt gefnuikt, dat daar niet van wordt weggekeken, maar dat die integendeel volop wordt omarmd, volop wordt gestimuleerd. Dat doen wij aan Vlaamse zijde zelf ook met onze eigen Taskforce Autonoom Vervoer. Er is een delegatie naar de Verenigde Staten gegaan om daar, in Los Angeles, in New York te bekijken wat er kan, en wat op heel veel andere plaatsen wereldwijd kan, die robotaxi's en dergelijke meer. Ik zou willen dat dat ook in Vlaanderen kan, want, opnieuw, technologische vooruitgang zal zorgen voor vooruitgang op alle vlakken. Daar ben ik alleszins een bondgenoot in. Ik zal daar dus zeker over blijven waken. Ik denk ook dat iedereen dat alleen maar zal toejuichen. *(Applaus van Marino Keulen)*

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Collega's, het is voor een stuk wel ideologisch. Komaan, als een grote autoconstructeur zegt te willen investeren en die projecten te willen uitrollen in Vlaanderen, wat is dan het eerste dat je zegt? "Kom langs, we gaan erover praten, laten we dialogeren, misschien kunnen we een win-win hebben." Nee hoor, wat zegt Gilkinet? Dat hij daar geen voorstander van is. Dan ben je geen minister, dan ben je een oen. Ik heb daar geen ander woord voor. *(Applaus bij de N-VA)*

Je moet die privé-initiatieven omarmen. Alleen gaan we het niet kunnen.

Minister, ik ben natuurlijk blij met die acties. Ik volg ook collega Keulen, die zegt dat er ook overleg zal zijn. Maar in elk geval moet het signaal vanuit Vlaanderen duidelijk zijn dat we daarvoor openstaan. In godsnaam, ik hoop dat er meer constructeurs komen en dat we in samenwerking met hen tot betere initiatieven kunnen komen, tot veiliger rijden, minder files en vooral comfortabeler rijden. Want ik denk dat de toekomst zo zal zijn dat het autobezit wellicht wel zal dalen, maar dat het autogebruik zal blijven, en dáár moeten we op mikken. *(Applaus van Kris Van Dijck)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de wateroverlast in de Westhoek en het onderhoud van het IJzerbekken

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Minister, collega's, het waren bange dagen, bange uren voor de inwoners van de Westhoek, want de voorbije dagen heeft het heel veel geregend, en de grond was al verzadigd. We hebben gezien dat er in heel veel dorpen, heel veel steden in de Westhoek wateroverlast was: in Poperinge, in Langemark-Poelkapelle, in Ieper, in Alveringem. De brandweer in de Westhoek kreeg meer dan 130 oproepen. Ze zijn erin geslaagd om met heel veel zandzakjes het water uit heel veel huizen te houden, maar toch zijn er heel veel huizen die ook zijn ondergelopen. Ook moest er een school worden ontruimd. De buitenschoolse opvang moest worden verplaatst.

Ik wil vooreerst mijn respect betuigen voor de vele vrijwilligers die als brandweerman en -vrouw het beste van zichzelf hebben gegeven om tegen het water te vechten.

Maar de angst blijft er. We zijn angstvallig aan het kijken naar de hoogte van de IJzer. Gelukkig is er een dam in Alveringem en hebben we de pompen van de civiele bescherming die blijven pompen in Roesbrugge.

Maar, minister, erger is nog dat we het wisten. We wisten dat dit opnieuw kon gebeuren. Want u herinnert het zich wellicht nog: in november 2021 heb ik bij u aangeklopt in de commissie, om vragen te stellen over het onderhoud van het IJzerbekken. Ik stelde niet alleen vragen over het onderhoud, maar ook over het uitbaggeren, zodat het water zo snel mogelijk richting de Noordzee gedreven kan worden.

Wij hebben het gevoel dat het onderhoud van het IJzerbekken stiefmoederlijk behandeld wordt. We weten dat er keuzes gemaakt moeten worden. Het IJzerbekken in de Westhoek is het grootst van allemaal: 120 kilometer aan waterwegen. En toch stellen we dan vast dat er keuzes gemaakt moeten worden. We horen bijvoorbeeld, en dat is zeer jammer, dat er geen middelen zijn, maar dan zien we dat er in Ieper wel baggerwerken kunnen gebeuren voor de vissen. Eerlijk: ik kan dit niet uitleggen, collega's. De mensen in de dorpen vragen waar de middelen blijven.

Vandaar dat ik graag de vraag herhaal die ik al in 2021 stelde: wat zult u doen om dit te vermijden? (*Applaus bij cd&v en van Jeremie Vaneeckhout*)

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Bedankt, mevrouw Vandromme, voor uw vragen. Waterprotectie en waterveiligheid, daar moeten we volop op inzetten. We hebben het meermaals gehad over het verhaal rond Weerbaar Waterland. We moeten van Vlaanderen een weerbaar waterland maken. Dat betekent: als er veel water is, zorgen dat er waterbescherming is, protectie; en als er weinig water is, bij droogte, zorgen dat er ook waterzekerheid is.

Het klopt dat in de Westhoek veel water is gevallen en dat de ondergrond volledig verzadigd is. U weet ook dat de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) daar de lead neemt in heel de coördinatie. Die verzadiging zit vooral in de beken en in de grachten.

Maar het klopt alleszins niet dat wij daar totaal niets doen. Zowel vanuit de VMM als vanuit de Vlaamse Waterweg worden er continu investeringen gedaan om ervoor te zorgen dat de mensen de voeten drooghouden, zoals we dat letterlijk en figuurlijk wel kunnen zeggen.

Die waakzaamheid is sowieso heel belangrijk. Wat dat betreft is de VMM telkens in contact met de gouverneur, met de Vlaamse Waterweg, met de poldergebieden,

om te zorgen dat men alles goed kan monitoren, dat men voldoende water kan doen afvloeien.

U zegt dat er niet geïnvesteerd is. Ook dat moet ik eigenlijk tegenspreken. Vanuit De Vlaamse Waterweg – ik ben enkel bevoegd voor de bevaarbare waterlopen, niet voor de grachten en de onbevaarbare waterlopen – kan ik u zeker meegeven dat wij de voorbije twee jaar heel wat baggerwerken hebben uitgevoerd, baggerwerken op de IJzer, om de bergingscapaciteit te vergroten.

Recentelijk zijn nog baggerwerken gestart op het kanaal Ieper-IJzer, om ook daar te zorgen dat er meer dan 6000 kuub slib wordt weggehaald, en er zodoende ook daar een grotere bergingscapaciteit is. We investeren onder andere in de Ganzepoot in 22 sluisdeuren. We hebben 48 schuiven van de stuwen vervangen, om te zorgen dat er veel meer ingespeeld kan worden op die waterveiligheid. En we zorgen voor onderhoud van enerzijds bladafval van bomen en dergelijke, maar ook van sluikstorten en dergelijke, om zodoende de waterafvoer continu te optimaliseren.

Dat is wat het luik van de Vlaamse Waterweg betreft. Daar wordt wel effectief heel veel geïnvesteerd. Maar uiteraard zorgt ook collega Demir met de VMM dat er heel wat maatregelen genomen worden.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Collega's, de IJzer was ooit, in de Eerste Wereldoorlog, onze redding. Maar de mensen in de Westhoek wonen aan de IJzer, en dan bedoel ik echt de diepe Westhoek. Die hebben van die baggerwerken jammer genoeg niets gezien. U haalt het zelf aan: het kanaal Ieper-IJzer wordt inderdaad uitgegraven. Daar zijn de werken gestart. Maar dan lezen we in de krant dat men dat doet vanwege de vissen. Ik kan dat echt niet uitleggen, minister. De mensen zijn oprecht boos.

Minister, wij wonen aan de grens, en het water stopt niet aan de grens tussen Frankrijk en Vlaanderen. We weten ook nu opnieuw dat er problemen geweest zijn met onze Franse burens en het water. Daar is ook de expliciete vraag: wat zult u doen om daar de overleggen vlotter te laten verlopen? Want wij hebben het gevoel dat daar ook kansen gemist zijn. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, tot in de jaren negentig hadden we de trieste reputatie dat als er veel water viel in een bepaalde periode, we als eerste prijs hadden. Het Maasland was daar inderdaad wereldberoemd voor in Vlaanderen, en ook daarbuiten.

We hebben dat structureel opgelost door het Grensmaasproject, en door dus ruimte te geven aan de rivieren, aan de stromen. Dat betekent dus dat de Maas bij ons de winterbedding heeft als een reservegebied in tijden van hoogwater.

Je kunt daar gif op innemen, dat dat altijd in de eerste of tweede week van januari is, en ook in periodes zoals bijvoorbeeld juni en juli, wanneer je een soort 'tornado season' hebt, met zeer zware regenval ten gevolge van het betere weer.

Dat betekent als samenleving natuurlijk ook een hele opoffering, want dat betekent ook ruimte maken. Dat betekent dat je landbouwgrond en andere grond moet vrijmaken om de rivier een ruimere bedding te geven, om zo dus eigen-dommen en mensen te beschermen. Dat zijn natuurlijk heel drastische ingrepen, naast het baggeren en onderhouden van je dijken en dergelijke meer. Dat zal op een zeker ogenblik ook mee in de scope moeten worden genomen als je structureel naar een oplossing wilt gaan.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, het klopt inderdaad: in 2021 was daar hetzelfde probleem. In het IJzerbekken was er hevige neerslag, en je had een aantal huizen die onderwater stonden. Dat waren huizen die weliswaar vergund zijn door de lokale besturen, en die op verkeerde plekken zijn gebouwd. Maar soit, er was een overstroming.

Wat zien we? Dat er heel wat noodzakelijke maatregelen niet worden genomen om dat overstromingsgevaar te beperken. Dat knelpunt is duidelijk. Dat is zo in de IJzer, maar dat is eigenlijk ook zo in de Dender. De Vlaamse Waterweg doet heel wat inspanningen en infrastructuurwerken voor waterwegen waar er schepen varen, maar doet heel wat minder inspanningen om hoogwaterbeheer uit te voeren om overstromingen en risico op overstroming tegen te gaan.

Dus, minister, mijn vraag is heel concreet. Welke maatregelen zult u nemen om overstromingsgevaar tegen te gaan in het IJzerbekken, maar ook in het Denderbekken, waar er geen grote schepen varen, maar waar er vooral ingezet moet worden op overstromingsrisico's? Welke maatregelen zult u daarvoor nemen? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Ik vind het een heel terechte vraag van collega Vandromme. Het is belangrijk dat lokale politici – in het Vlaams Parlement zijn er ook mensen die een lokaal mandaat hebben natuurlijk – dat kunnen uitleggen.

De staat van de Vlaamse waterwegen in West-Vlaanderen is zeer slecht. We zitten met een kanaal Roeselare-Leie waar er kaaimuren dreigen in te storten, dus het gebrek aan onderhoud is licht uitgedrukt een groot probleem onder uw leiding als minister. *(Opmerkingen bij Open Vld)*

Minister, ik heb inderdaad gezien dat er twee jaar geleden vragen werden gesteld hierover. Er is een budget van 16 miljoen euro voor baggerwerken. U zegt dat dat het ene jaar op de ene plek gebeurt, het andere jaar op de andere plek. Dat hangt af van de prioriteiten.

Ik wil u een zeer concrete vraag stellen. Hoe prioritair is West-Vlaanderen dan? Kunt u me zeggen wanneer de IJzer de laatste keer werd gebaggerd? Hoe lang is dat geleden?

De voorzitter: Mevrouw Ryheul heeft het woord.

Carmen Ryheul (Vlaams Belang): Minister, ik kan alleen maar vaststellen dat u in de Westhoek achter de feiten aan holt. De bevolking in het IJzerbekken draagt daar nu de gevolgen van. Ik heb u tijdens deze legislatuur twee keer gevraagd wanneer er eindelijk slibruiming in de IJzer zouden gebeuren, zodat ook het water in het IJzerbekken sneller zou kunnen wegstromen bij zware regenval.

In uw antwoorden moest u telkens toegeven dat er sinds 2010 – sinds 2010, minister – geen slibbaggering meer had plaatsgevonden. Zelfs het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en uw eigen agentschap, De Vlaamse Waterweg, vroegen herhaaldelijk budgetten voor het baggeren van de IJzer, net omdat de waterafvoer in het IJzerbekken ook problematisch werd.

Nu vertelt u, minister, dat de baggerwerken pas in 2021 zijn gestart, maar dat zijn vijgen na Pasen. Je zou als het ware stilaan kunnen spreken over schuldig verzuim ten aanzien van de mensen die in mijn regio worden overstroomd.

Vandaar mijn vraag, minister: zult u tijdens deze legislatuur eindelijk uw verantwoordelijkheid nog opnemen en de IJzerbedding volledig laten baggeren? Of laat u West-Vlaanderen volledig in de steek?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Klaarblijkelijk hebben velen mijn eerste antwoord totaal niet gehoord. Bij dezen zal ik nog maar eens herhalen wat ik daarstraks al gezegd heb. Ten eerste is er heel veel neerslag geweest en is de grond enorm verzadigd. Twee, we zitten met bevaarbare waterlopen en we zitten met onbevaarbare waterlopen. De bevaarbare waterlopen, waarvoor De Vlaamse Waterweg en waarvoor ik als voogdijminister bevoegd ben, daar hebben we twee jaar geleden wel degelijk baggerwerken uitgevoerd. Ontken dus niet dat dat niet is gebeurd, we hebben dat wel degelijk uitgevoerd. Twee jaar geleden zijn er heel wat baggerwerken uitgevoerd. Niet voor de vissen, mevrouw Vandromme, maar om ervoor te zorgen dat er veel meer bergingscapaciteit is, dat er meer water kan worden opgevangen. Het is de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Milieu-maatschappij (VMM) om te zorgen dat die nevenwaterlopen – die beken en die grachten – ook goed worden onderhouden. Dat is één.

We hebben dat twee jaar geleden gedaan en afgelopen maandag – en als we het dan toch hebben over de lokale politici, denk ik dat die dat ook wel de facto hebben kunnen zien – is men opnieuw meer dan 6000 kubieke meter slib uit het kanaal gaan halen. Men is daar dus wel degelijk bezig met werken uitvoeren. Ik zie u 'neen' knikken, mijn diensten zeggen alleszins dat ze opnieuw 6000 kuub slib uit dat kanaal hebben gehaald.

Daarnaast doen we tal van onderhoudswerken. Ook voor 2024 is opnieuw 2 miljoen euro voorzien voor baggerwerken. In 2021 was het 1,7 miljoen euro, dit jaar was het 1,6 miljoen en in 2024 staat opnieuw 2 miljoen euro op het programma om wel degelijk onderhouds- en baggerwerken te doen, zowel in de IJzer als in het Kanaal Ieper-IJzer als dusdanig.

Daarnaast – en dat heb ik daarstraks ook al gezegd – zijn er heel wat investeringen in de sluisdeuren, in de schuiven van de stuwen, dus ook heel wat onderhoudscampagnes, opkuiscampagnes, continue reinigingen om zodoende meer bergingscapaciteit te hebben.

Kom dus alstublieft niet zeggen dat wij niets doen. Wij hebben, samen met collega Demir, een heel plan uitgerold voor Weerbaar Water-Land-Schap, onbevaarbare waterlopen, bevaarbare waterlopen, waarbij we inzetten op die protectie, op die paraatheid en die preventie. Die paraatheid heeft alles te maken met continu op te volgen – door het Waterbouwkundig Laboratorium, door de mensen van de VMM – waar de kritische waterdrempels zijn overschreden. Waar moet er tussengekomen worden? Een woord van dank is zeker op zijn plaats aan alle hulpdiensten, maar zeker ook aan alle mensen die daar continu, iedere dag mee bezig zijn. Twee keer per dag krijgen wij een overzicht van waar de kritische drempels al dan niet overschreden kunnen worden en waar men al dan niet moet gaan pompen, bijzetten en dergelijke meer. Dat pompen gebeurt dan vooral naar de weilanden, naar de grachten. Maar er is op dit ogenblik een oververzadiging, dat is een feit. Daarom blijft men ook continu alles monitoren en daarnaast – tegelijkertijd, preventief en op projectmatige wijze – continu baggerwerken en dergelijke meer uitvoeren.

Hebben wij ook een samenwerking met Frankrijk? Ja, die is er ook. Er is een samenwerking via Mageteaux voor onder andere het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke. Ook daar wordt gekeken hoe men de waterafvoer nog meer kan optimaliseren. Men doet dus heel veel werken. Mijnheer Keulen heeft daarstraks terecht verwezen naar datgene wat men op andere locaties kan doen; waar

waterverruimingswerken mogelijk zijn, zorgt men voor meer ruimte voor het water. Daar waar dat niet kan, zal men moeten baggeren en dat wordt wel degelijk gedaan, dus kom dat hier niet tegenspreken. Men heeft dat in 2021 gedaan, men is daar nu nog mee bezig en ook voor 2024 staan opnieuw baggerwerken op het programma, om zodoende de bergingscapaciteit van die rivieren, van die kanalen, van die bevaarbare waterlopen alleszins te optimaliseren en zodoende te zorgen dat er zo veel mogelijk waterafvoer is. Daarnaast zal de gouverneur, samen met de diensten van de VMM, continu ook de onbevaarbare waterlopen blijven monitoren en blijven opvolgen, ook samen met de polders natuurlijk.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Minister, in 2021, toen ik bij u aanklopte, had u beloofd om langs te komen in de Westhoek, in Stavele, in Roesbrugge, in Fintele, maar we hebben u niet gezien. Ik herken het gevoel van de inwoners daar, die voelen zich vergeten.

Collega's, sommigen voelen zich hier wel eens de parking van Gent of Antwerpen. Wij zitten nog verder in de Westhoek. Wij voelen ons soms wel eens de achtertuin van Antwerpen of Gent. Dat is echt iets wat bij ons leeft. Ik vertolk hier graag dat gevoel, minister, al was het maar omdat een ander dossier, dat van het jaagpad langs de IJzer, ook stiefmoederlijk behandeld is. Dat zou een mooie toeristische troef kunnen zijn. Ik nodig jullie trouwens allemaal uit, collega's, want we staan open, we willen onze armen openen voor iedereen die langskomt. Maar aan u, minister, zou ik echt wel durven vragen om met middelen over de brug te komen, want we hebben het echt nodig voor de waterbeheersing, heel specifiek in de diepe Westhoek. Ik nodig u uit. We hebben lekkere koffie, en we hebben ook andere lekkere dingen, maar ik hoop, minister, dat ik hier geen derde keer meer hoeft te staan. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Rita Moors aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de sluiting van het distributiecentrum van Bose in Tongeren

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, begin oktober kondigde Sappi de sluiting aan van haar site in Lanaken. Daarmee dreigen 664 jobs verloren te gaan tegen de zomer van 2024. Afgelopen maandag kondigde Bose in Tongeren ook de sluiting aan van haar site. Daarmee dreigen 150 banen verloren te gaan. In een korte mededeling geeft Bose aan "na de sluiting te willen samenwerken met een externe strategische logistieke partner, om hun toeleveringsbehoeften in heel Europa te beheren". Ze geven aan dat er verandering nodig is om veerkrachtiger te kunnen reageren op de wereldwijde dynamiek in de toeleveringsketen. In het begin van dit jaar heeft VDL Nedcar, net over de Limburgse grens, ook herstructureringen aangekondigd, waarbij ook jobs teloorgaan.

Minister, ik denk dat ik u niet moet overtuigen dat al die sluitingen en herstructureringen een zware impact hebben op onze provincie. Mijn vraag aan u is: hoe meent u de zorgwekkende situatie in de distributie en logistiek te kunnen aanpakken? Wat gaat u doen om de mensen die getroffen zijn bij Bose te begeleiden naar een andere job?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dank u wel, mevrouw Moors. Helaas moet u hier, een maand na de actuele vraag rond Sappi, opnieuw een vraag stellen naar aanleiding

van een faillissement in Limburg. Opnieuw moeten wij vandaag in de eerste plaats onze steun betuigen aan de 150 medewerkers van Bose in Tongeren. Dat is inderdaad een belangrijk distributiecentrum. Het is evident dat die mensen vandaag met bijzonder veel vragen zitten. Daarom is het belangrijk om de informatie- en consultatieronde af te wachten, alvorens het sociaal overleg kan opstarten, om voorrang te geven aan de impact van het gebeuren op de werknemers, en aan de alternatieven die eventueel nog kunnen worden onderzocht. Dat zijn op dit ogenblik de 'next steps' die moeten plaatsvinden. VDAB heeft meteen de directie gewezen op haar verantwoordelijkheid in het kader van de wet-Renault en zal er ook over waken dat die procedure strikt gevolgd wordt. Ze zal dan de tewerkstellingscel installeren, om de mensen via outplacement te kunnen begeleiden. Dat is belangrijk, want ik vind dat ze meteen perspectief moeten krijgen op doorstartmogelijkheden.

Een heel mooi voorbeeld – het is nog maar van gisteren geleden – is een jobbeurs in Lanaken, een maand na de sluiting. Er waren meer dan driehonderd mensen aanwezig, en er waren 35 werkgevers om doorstartmogelijkheden aan te bieden aan die mensen. Ik denk dat dat belangrijk is.

Samen met u heb ik ook gelezen hoe Bose kijkt naar het verhaal. Je stelt dan inderdaad vast dat het een onderdeel is van een strategische keuze. Het is een sector die het toch wel bijzonder moeilijk heeft. De marges zijn daar heel klein, en men kiest er inderdaad voor om het logistieke gedeelte meer te gaan uitbesteden. Je ziet dat meer in de maakindustrie. Op basis van efficiëntiekeuzes en optimalisatie is dat een strategische keuze die men daar meent te moeten maken. Ik heb verwezen naar de beperkte marges. Positief is wel dat, ondanks deze ronde van ontslagen, de werkgelegenheid op zich in de sector sinds 2014 in een stijgende lijn zit. Maar finaal kunnen we niet anders dan concluderen dat dit een strategische keuze is van het bedrijf, in functie van optimalisatie en van efficiëntiewinsten. Als je kijkt naar de logistieke sector, dan is dat te begrijpen, want het is een sector die heel beperkte marges heeft.

Ik krijg geen signalen dat het structureel is in de logistieke distributiesector. Dat is niet aan de orde. Het is wel zo dat we dat industrieel beleid natuurlijk maximaal ondersteunen in Vlaanderen. Morgen al gaan we in overleg met de federaties en de verschillende vakbonden om te kijken hoe wij dit verder kunnen versterken. Het is belangrijk om het signaal van vandaag mee te geven, gelet op de conjunctuur die toch wat slabakt. Dat signaal kan en moet zeker gegeven worden, naar aanleiding van dit ontslag. Maar het is niet alleen kommer en kwel, want in dezelfde provincie opent volgende week een nieuw bedrijf, Ciner Glass in Lommel, waar 450 nieuwe jobs kunnen worden gerealiseerd.

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Dank u, minister, voor uw antwoord. Ik denk dat we toch wel mogen stellen dat onze economie onder druk staat. Wat betreft Bose moeten we erop toezien dat die mensen begeleid worden naar aangepast werk. Iedere werkloze is een getroffen gezin. Daar moeten we aandacht voor hebben.

Wat betreft Sappi hebben we mogen vaststellen dat onze gouverneur mee het initiatief heeft genomen om een taskforce op te richten, de werkgroep Maasland. Ik hoop dat daar constructieve gesprekken met alle stakeholders plaatsvinden. Ik denk dat het een goede start is, en ook VDAB zal zijn werk doen. Anderzijds moeten we ook aandacht hebben voor het grotere geheel. Het klimaat waarbinnen onze ondernemingen handel moeten drijven staat erg onder druk. Dat moet verbeterd worden. Distributie en logistiek staan onder druk door het gebrek aan flexibiliteit en te hoge loonkosten, daar moeten we niet flauw over doen, dat

is de realiteit. Ik denk dat we naar een aangepast federaal beleid moeten gaan om onze economie, onze arbeidsmarkt veilig te stellen. *(Applaus van Elke Sleurs)*

De voorzitter: Wie sluit er graag aan?

De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, ik ben, in alle eerlijkheid, ongerust. Bij Nedcar gingen 1300 banen verdwijnen, maar eind vorige week hoorden we dat er nog eens tweeduizend kunnen bij komen. Er verdwijnen 644 banen bij Sappi, honderd jobs bij Vasco, nu nog eens honderdvijftig jobs bij Bose. Dat gaat over meer dan vierduizend jobs die zouden verdwijnen in de regio Zuid-Oost Limburg en dit terwijl de meeste van die bedrijven nog zeer winstgevend zijn, zeker Bose in Tongeren. Al die verloren banen riskeren de arbeidsmarkt in Limburg serieus te ontwrichten en nog veel meer pendelaars te creëren, mensen die buiten de provincie moeten gaan werken. Terwijl, zoals u weet, Limburg een woestijn is als het over openbaar vervoer gaat.

Mijn vraag is wat u op de tafel gaat leggen. Gaat u een plan op tafel leggen om te voorkomen dat de provincie op dat vlak verloedert en dat ervoor zorgt dat mensen in hun eigen regio aan het werk kunnen blijven? *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Ik heb een beetje een déjà-vugevoel. Een maand geleden hebben we hier het gesprek gevoerd, of het debat gehad, over de sluiting van Sappi in Lanaken, waarbij de volledige procedure Wet Renault gevolgd diende te worden, met te zijner tijd een specifieke rol weggelegd voor de VDAB. Een bijzonder belangrijke rol, minister, is dat.

We zien in die specifieke regio in Limburg dat er op dit moment verschillende bedrijven een intentie tot sluiting aangeven. Onze vraag is of de lokale taskforce die een maand geleden is opgericht naar aanleiding van het bedrijf Sappi, een rol kan spelen om heel specifiek met de lokale gevoeligheden rekening te houden?

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Collega's, minister, ik denk dat de collega's de situatie goed hebben geschetst. Het gaat over drie bedrijven op één maand tijd, als we VDL Nedcar erbij tellen. De vraag is natuurlijk of dit toeval is of een structureel probleem, zoals u zelf voor een stuk hebt aangehaald wat de logistieke sector betreft.

Mijn vragen sluiten aan bij de collega die daarnet aan het woord was. Zijn er al resultaten van de taskforce die u hebt aangekondigd en die is opgericht naar aanleiding van de problemen bij Sappi? Overweegt u eventueel om die taskforce uit te breiden over een groter gebied?

Wij hebben in Limburg onze SALKturbo (Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat), een van de vele plannen die we in de loop der jaren hebben gehad. Is het niet wenselijk dat we effectief wat we nu meemaken, een stuk opentrekken boven het niveau van de respectievelijke gemeenten, en dat er in het kader van die SALKturbo een structureel initiatief zou worden genomen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Net als de collega's maak ik me heel veel zorgen over de situatie in Zuid-Limburg en Zuidoost-Limburg. Het is niet het eerste bedrijf in onze regio dat de deuren sluit, en ik houd mijn hart vast voor wat nog zal volgen. Er is telkens hetzelfde patroon. Als het bedrijf sluit, is men compleet verrast,

maar tegelijkertijd waren er voortekenen. Het ging minder goed, contracten werden niet verlengd, gepensioneerden werden niet vervangen, en zo verder.

Mijn vraag is tweeledig. Wat gaat u ten eerste doen om dat soort voortekenen beter te kunnen capteren? Zou u ten tweede kunnen onderzoeken of de moeilijke situatie voor bedrijven conjunctureel of structureel is?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): We zitten op dit moment inderdaad in het oog van de economische storm. De werkgroep Maasland werkt, maar moet ook rekening houden met de procedurestappen in het kader van de wet-Renault. Want bij Sappi gaat deze week, denk ik, de consultatieronde aflopen, om vast te stellen dat de sluiting onherroepelijk is, en kunnen de onderhandelingen beginnen met het oog op het sluiten van een sociaal pact, en dan kan de tewerkstellingscel worden uitgerold.

Wat bij ons ondertussen is gebeurd – en ik blijf het herhalen: we hebben met Joris Philips een uitstekende kopman van VDAB Limburg –, is dat we al een jobdate hebben gehad in het cultureel centrum van Lanaken, met driehonderd werknemers. Iedereen, ook de werkgevers daar, was heel tevreden. We hebben ondertussen ook al aparte zitdagen gehad van VDAB, in de kantoren van het gemeentehuis, om mensen op te vangen. Dat was niet alleen om mensen op te vangen. Het leven van mensen staat op z'n kop. Mensen vragen ondersteuning, begeleiding, paperasserij, situaties met banken, maar ook de sociale opvang is heel belangrijk. Want ook psychisch is dat voor die mensen een heel zware klap. Dat moet dus allemaal mee in rekening worden gebracht.

Ik denk ook dat we moeten nadenken over een nieuw industrieel beleid in Vlaanderen, want ik denk dat de klassieke maakindustrie niet alleen in Vlaanderen, maar in heel West-Europa, heel zwaar onder druk komt te staan. We gaan dus andere dingen moeten doen. Ik moet toch ook vaststellen dat er nog altijd heel veel bedrijven zijn waar vacatures zijn en waar men blij is om mensen met een technisch profiel te kunnen ontvangen, om aan die mensen opnieuw toekomst te geven op de arbeidsmarkt.

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Om meteen bij het laatste te beginnen: ik denk dat dat een heel belangrijke vaststelling is. Er is een zeer goede samenwerking met VDAB in Limburg. Ondanks het feit dat we in die regio vandaag inderdaad in heel zwaar weer verkeren, is het zo dat het totaal aantal vacatures het aantal ontslagen nog altijd overstijgt. Zijn die een-op-een invulbaar? Neen. Maar het geeft de conjunctuur ook daar nog steeds aan. Het is geen structureel probleem, specifiek naar die sector toe. Dat wordt ook zo bevestigd. Je ziet het wereldwijd, en zeker in Europa, dat er voor het logistieke verhaal steeds vaker naar externe partners gezocht wordt in plaats van het allemaal inhouse te doen.

Bij Nedcar ben ik zelf bijvoorbeeld op bezoek geweest. Die vraag werd gesteld. Je ziet dat zij op diezelfde site nu al de omslag volledig aan het maken zijn om daar binnen afzienbare tijd alles te doen rond elektrische wagens, batterijontwikkeling. Dus zij gaan daar een bepaald minimum aan personeel in stand houden, om snel door te kunnen schakelen zodra de site klaar is, om de productie te doen van de elektrische wagen.

We hebben ook positieve signalen: Volvo Gent. Men kiest daar om opnieuw te investeren in de full-elektrische wagen. Volvo internationaal kiest dus voor Gent. Er zijn ook positieve signalen. Dat neemt niet weg dat we niet blind mogen zijn voor de slabakkende industrie op dit ogenblik. Zeker daar zijn de cijfers rond de

industrie minder positief dan wanneer we ze vergelijken met de cijfers voor het bruto binnenlands product (bbp) in zijn totaliteit wat het derde kwartaal betreft.

Ik denk dat als we kijken naar de regio en de taskforce waarnaar verwezen wordt – dan denken we terug aan het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) –, dat toch een aantal structurele hervormingen op gang heeft gebracht. We hebben Philips gehad. Als je vandaag gaat kijken wat er op die site gebeurt, dat is maal twee. Het model van de Corda Campus is een uniek model in Vlaanderen. Dat is maal twee: de diensten aan IT. Het Forddebacle ging over meer dan zesduizend mensen. Dat was 2016. Het is nu eind 2023, en die site is opnieuw volledig ingevuld. We hebben daar dus wel geleerd om veerkrachtig te zijn in die regio in onze provincie. Ik denk dat we lessen hebben geleerd uit het verleden, en dat we die moeten meenemen als we spreken over een overleg-model, een taskforce, om die verduurzaming van onze economie in die regio, maar ook in heel Vlaanderen, op te pakken.

We doen dat ook. Ik heb ernaar verwezen: morgenmiddag zitten we samen met de federaties, met de vakbonden, om verschillende pijlers die belangrijk zijn in het nieuw industrieel beleid in Vlaanderen af te toetsen en bijkomend te luisteren naar wat nodig is.

Heel specifiek, als het gaat om de logistiek en dat flexibiliteit een belangrijk aandachtspunt is, hebt u gelijk. Nachtwerk, loonkost, dat komt overal terug en u weet op welk niveau dat aangekaart moet worden. U hebt daar alvast mijn steun.

Concluderend, specifiek voor de regio's hebben we hier aandacht voor. We werken al samen met de provincie en alle stakeholders: lokale besturen en VDAB. Structureel doen we op Vlaams niveau wat we kunnen om het industrieel beleid vandaag in Vlaanderen structureel te ondersteunen in de transitie die nodig is voor de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Dank u wel, minister. U hebt al verwezen naar de Limburgers die inderdaad zeer veerkrachtig zijn. We hebben in een ver verleden drie conversies na de sluiting van de mijnen doorstaan, we hebben de sluiting van Ford in 2012 goed doorstaan. Ik denk dat de omschakeling van de oude Philipssite naar de Corda Campus inderdaad een mooi voorbeeld is van wat kan worden gerealiseerd: dat is nu het centrum van innovatie.

Ik denk toch dat we de aandacht moeten houden bij het realiseren van een aantrekkelijk economisch klimaat, zodanig dat we bedrijven kunnen behouden en bijkomende bedrijven kunnen aantrekken. Dat is de enige manier, denk ik, om onze welvaart te behouden, te bewaken en bijkomende welvaart te creëren. Ik zou graag afsluiten met een citaat van Peter de Keyser: "Er is enkel welzijn als er welvaart is." Ik denk dat dat zeer belangrijk is. (*Applaus bij de N-VA en van Marino Keulen*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het plotse ontslag van Bart Somers als minister van de Vlaamse Regering

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het ontslag van Vlaams viceminister-president Bart Somers

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, kunt u nog volgen? Kunt u nog volgen wat er bij uw coalitiepartner Open Vld gebeurt? Toen ik gisterenavond hoorde dat Gwendolyn Rutten minister ging worden, was ik echt sprakeloos. Even sprakeloos als gedegouteerd, want bij die machtsgeilheid bij Open Vld kan geen zinnig mens nog volgen.

Bart Somers in 2018: "Ik wil burgemeester worden." Somers in 2019: "Ik wil minister worden." Somers in 2023: "Ik stop als minister want ik wil opnieuw burgemeester worden." Gwendolyn Rutten in 2018: "Ik wil burgemeester worden." Rutten in 2019: "Ik wil premier worden." Rutten in oktober 2023: "Ik stop met de nationale politiek, maar ik wil burgemeester blijven." Rutten in november 2023: "Ik stop als burgemeester, want ik wil minister worden." Dat is dan diezelfde Rutten die twee weken geleden boos wegliep omdat ze toen geen minister mocht worden en omdat ze zich totaal respectloos behandeld voelde door haar partij. Toekomstig collega Bob Savenberg werd al gevraagd om op de Open Vld-begraffenis in Vlaams Brabant een aantal liedjes te zingen: 'Daar gaat ze', 'Afscheid van een vriend', 'Ik wil niet dat je weggaat'. Bij 'Ik wil niet dat je weggaat' werd blijkbaar een veto gesteld door Bart Somers.

Blijkbaar wordt respect bij Open Vld uitgedrukt in euro's. Open is dan natuurlijk een anagram van poen. Als de zak met belastinggeld die maandelijks geleverd wordt maar voldoende groot is, dan komt dat zogenaamde verantwoordelijkheidsgevoel vanzelf terug.

Intussen, minister-president, is dus ook uw regering alweer het schouwspel van politieke intriges en van carrièreclimaksen. Ik wil u dan ook vragen of u het onbegrip deelt van heel veel mensen, het ongeloof van veel Vlamingen over deze politieke machtsspelletjes, deze strijd voor eigenbelang en partijbelang, die ver boven het algemeen belang staat. Tolereert u dat uw regering misbruikt wordt om politieke carrières te lanceren en partijvetes te beslechten? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister-president, wat was dat allemaal de laatste dagen? Het is moeilijk om het allemaal bij te houden. Ik ga misschien beginnen bij wat ik begrijp. Wat ik begrijp, is dat Bart Somers vlucht uit deze Vlaamse Regering. Dat snap ik helemaal. Ik snap helemaal dat hij het niet aandurft om in de aanloop naar de verkiezingen het bilan van deze regering te verdedigen: kinderopvang in crisis, openbaar vervoer in duigen, peperdure woonzorgcentra, geen leerkrachten voor de klas, en ga zo maar door. Ik begrijp van de heer Somers dat hij zegt dat het plezanter is in Mechelen, dat snap ik. Wat ik niet snap, is hoe het komt dat politici het zo moeilijk hebben om eerlijk te zijn. Meneer Somers zegt dat hij opstapt uit nobele overtuigingen, om vernieuwing, vernieuwing in de politiek, een kans te geven. Eén dag later blijkt dat die vernieuwing gewoon een masterclass is in politieke 'postjespakkerij'. Wat een dieptepunt, wat een dieptepunt.

Mevrouw Rutten was eerst boos omdat ze geen postje kreeg in de Federale Regering, ze ging dan de politiek verlaten. Ze komt nu terug, omdat ze toch een postje krijgt in de Vlaamse Regering. De vraag is dus of dit een regering is, of een soort van opvangnet voor teleurgestelde politici.

Minister-president, ik snap niet dat politici die zo'n dingen doen zich er dan over verbazen dat de burger zijn geloof in de politiek verliest. Ik snap niet dat zij dan achteraf gaan klagen over hoe de antipolitiek overal woekert en dat dat toch allemaal niet kan. Hoe is het mogelijk dat er zo'n politiek opportunisme wordt gespeeld binnen deze Vlaamse Regering?

Minister-president, hoe reageert u op die wissel binnen uw regering? (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Beste collega's, eerst en vooral wil ik vooral beginnen door een woord van dank uit te spreken naar collega Bart Somers. Ik heb heel goed kunnen samenwerken met hem. Hij is echt een man die zijn verantwoordelijkheid genomen heeft gedurende de jaren dat hij in de Vlaamse Regering heeft gezeten. Hij heeft telkens constructief medewerking geboden, en zowel op het menselijke als op het professionele vlak heb ik goed met Bart kunnen samenwerken. Ik denk dat dat voor alle collega's in de Vlaamse Regering geldt. Ik wil hem daar dus voor bedanken.

Tegelijkertijd betreur ik het vertrek van Bart Somers als viceminister-president in deze Vlaamse Regering. Dat is uiteraard een beslissing die hijzelf heeft genomen, samen met zijn partij. Dat geldt ook voor de vervanging die hij daarin heeft voorzien. Zo werkt dat nu eenmaal, de partij heeft een aantal mandaten in een regering en vult die zelf in. Ik heb daar dus ook zelf kennis van genomen deze week, maar ik kijk ernaar uit om op dezelfde constructieve manier met collega Gwendolyn Rutten – ik ga ervan uit dat ze straks de eed aflegt – samen te werken. We hebben nog zeven maanden te gaan met deze regering waarbij nog heel wat belangrijke dossiers op tafel liggen. Dat zijn dossiers die moeten worden aangepakt, dossiers waarvan de burger ook verwacht dat we die aanpakken. Ik ga ervan uit dat, met de vervanging in de ploeg, wij op dezelfde constructieve manier door kunnen werken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, het verbaast mij en stelt mij ook wat teleur dat u blijkbaar ook naar heel die intrige kijkt door de ivoren-torenblik van de Wetstraat, en dat u niet het gevoel deelt dat in de volksstraat heerst: een totaal ongeloof over hoe er met uw regering wordt omgegaan. Minister Somers zegt: "the job is done", en hij gaat zeven maanden voor het einde van de legislatuur weg. Hoe wilt u dat er nog iemand geloof hecht aan uw eigen regering, als zelfs de viceminister-president het op een lopen zet omdat hij in deze regering niks meer kan uitvreten?

Het enige wat u eigenlijk zou moeten doen, is die minister gewoon niet vervangen, en tegen Open Vld zeggen dat ze hun vervanger maar mogen houden. Dan kunnen we tenminste dat besparen, en het belastinggeld in de begroting steken. Minister-president, als we kijken naar het palmares van uw regering – een dalend onderwijsniveau, puinhopen in de kinderopvang, multiculturele puinhopen in onze steden –, dan denk ik dat veel kiezers voor één keer het voorbeeld van Bart Somers nog gaan volgen, en dat ze ver weg gaan lopen van uw wankelende regering waar eigenbelang en partijbelang altijd geprimeerd hebben op het algemeen belang. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister-president, ik zal mijn vraag herformuleren: begrijpt u dat mensen die dit schouwspel zien, gedegouteerd zijn? Kijk naar Bart Somers: hij loodst eerst Sihame El Kaouakibi het parlement binnen, bespaart dan de openbare diensten kapot, zorgt voor een oorlog met het middenveld, en dan een paar maanden voor de verkiezingen is hij 'ribbedebie'. Dan gaat hij in Mechelen nog even snel campagne voeren om zijn burgemeesterschap de volgende legislatuur veilig te stellen. Dat is gewoon antipolitiek tot in de top.

Minister-president, u hoeft het niet aan te nemen van de oppositie. Ik heb quotes mee van een zeer minzaam man, Carl Devos, een politicoloog. Ik dacht, ik ga gewoon zijn column hier voorlezen als oppositie: "De bodem van de politieke geloofwaardigheid werd vandaag schaamteloos weggeslagen. Open Vld doet hier aan antipolitiek. Dit lijkt op georganiseerd opportunisme."

Minister-president, mijn vraag is of u begrijpt dat mensen kwaad zijn. Hoe ziet u zelf die vorm van georganiseerd opportunisme binnen uw regering? De ministerposten binnen uw regering worden niet gebruikt om beleid te voeren, want het doet er zelfs niet toe wat de bevoegdheden zijn, maar ze worden gebruikt om gebuisde politici opnieuw op te pikken. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): We wisten natuurlijk al langer dat deze regering met haken en ogen aaneenhing, maar dit is inderdaad opnieuw een dieptepunt: ministers die nu inderdaad gewoon gaan lopen en ministerposten die blijkbaar gebruikt worden als zoenoffer om interne partijtwisten op te lossen. En dan zijn er sommige politici nog altijd verbaasd over het feit dat mensen alle geloof in de politiek aan het verliezen zijn. *(Opmerkingen bij de N-VA en Open Vld)*

Ik moet heel eerlijk zijn, ik zit moedeloos te kijken naar dit schouwspel dat zich hier weer op gang trekt. Het gaat alweer over de postjes. Het gaat niet over de problemen waar mensen in Vlaanderen echt van wakker liggen: het feit dat de kinderopvang onbetaalbaar wordt en alleen al dit jaar met 14 procent is geïndexeerd, dat de kwaliteit van ons onderwijs achteruit blijft boeren, dat wonen onbetaalbaar wordt en dat je maar moet hopen dat er een bus komt. 'Il faut le faire'. Ik vind het heel triestig voor Vlaanderen. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister-president, wij kijken met verstomming naar deze stoelendans op het einde van de legislatuur om campagne te gaan voeren voor de lokale verkiezingen. Dat illustreert 100 procent het gebrek aan eenheid, ambitie en resultaat van deze Vlaamse Regering. Nochtans ligt er gigantisch veel werk op de plank. In plaats van het aanpakken van dat werk, zorgen voor een eerlijk klimaatbeleid en het wegwerken van de wachtlijsten in de zorg, zijn jullie bezig met postjes en jullie eigen hachje. Dat is ronduit beschamend. Minister-president, zorg er eens voor, in plaats van het organiseren van een leegloop, dat uw Vlaamse Regering werkt. Werken is niet campagne voeren of op reis gaan, maar wel beleid voeren. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik begrijp natuurlijk dat de oppositie van alles dingen wil maken die een hele regering meetrekken. Dit is weer een aanleiding om dat te doen, maar ik vind het intellectueel oneerlijk. Natuurlijk had ik liever gezien dat Bart Somers tot het einde van de legislatuur in de regering zou blijven. Ik denk dat dat geldt voor alle collega's in de regering. Maar het is de verantwoordelijkheid van een minister zelf en dan van de partij om die vervanging te voorzien. Mijn taak is nu om die nieuwe collega in de regering zo snel mogelijk in te werken, zodat die

ploeg verder kan werken. Verder heb ik daar, als minister-president, alleen akte van te nemen. Ik kan daar publiekelijk geen oordeel over geven.

Wij zullen zo snel mogelijk die regering weer bijeenroepen en ervoor zorgen dat we verder kunnen werken met de nieuwe collega, waar we op zijn minst van kunnen zeggen dat ze een ervaren politica is.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Vandaag legt dus Gwendolyn 'postjespakker' Rutten de eed af als minister. Zelfs de belofte dat ze stoppen met politiek, verbreken ze bij Open Vld. Wel, ik zweer vandaag ook een eed en doe een belofte die ik wel zal houden. Er zijn nog 214 dagen tot aan de verkiezingen. Gedurende die 214 dagen zullen mijn Vlaams Belangcollega's en ikzelf ons dubbel plooiën om Open Vld af te straffen voor Bart Somers, die hier in het parlement mijn fractie nazi's noemde, voor Gwendolyn Rutten, die mijn partij en haar kiezers recent nog fascisten noemde, maar vooral voor het catastrofale beleid dat de Vlamingen opzadelt met torenhoge belastingen, peperdure rekeningen en multiculturele puinhopen in onze steden. Nog 214 dagen, collega's van Open Vld. Er zitten er op dit moment nog drie, wat mij betreft zijn dat er drie te veel. Nog 214 dagen mogen jullie genieten van jullie postjes, en dan zullen de Vlamingen afrekenen met jullie egoïstisch liberalisme, jullie machtsgeilheid en jullie opportunisme. Dan is het tijdperk van 'de eigen carrière eerst' voorbij en dan begint eindelijk het tijdperk van 'het eigen volk eerst'. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Dat zegt de man van de partij van de heer Dewinter die met veel vuur verdedigde dat parlementsleden 6000 euro per maand moeten verdienen. Lang leve de elitaire houding van de parlementsleden van het Vlaams Belang. Jullie zijn geen haar beter dan Open Vld. Dat weet u ongetwijfeld. Jullie gaan het parlement hier op exact dezelfde manier runnen.

Minister-president, u staat erbij als een geslagen hond. U hebt een regering in duigen, het beleid trekt op niks, we hebben crisis na crisis gezien en akkoord na akkoord dat wordt gebroken. Op het einde van de rit lopen zelfs uw minister-presidenten weg omdat ze liever op een ander gaan, en worden de posten binnen uw regering gebruikt om de vetes binnen een liberale partij op te lossen.

Minister-president, ik begrijp dat u erbij staat als een geslagen hond. U had moeten bewijzen dat deze Vlaamse Regering het allemaal beter ging doen. En op het einde van de rit blijkt het een fiasco over de volledige lijn. Er is één iemand die dat in elk geval begrepen heeft. Dat is Bart Somers want die is ermee weg. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Orry Van de Wauwer aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over humanitaire steun vanuit Vlaanderen aan burgerslachtoffers in Gaza

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Collega's, volgens de Verenigde Naties (VN) loopt de dodentol in Gaza op tot meer dan tienduizend mensen, waarvan het overgrote deel burgers, waarvan bijna de helft kinderen. We hebben hier een maand geleden in het Vlaams Parlement heel breed, met zes van de zeven partijen een evenwichtige resolutie aangenomen waarin we ook het recht van

Israël erkennen om zich te verdedigen tegen die terroristische aanslag van Hamas, maar waar we ons heel duidelijk hebben uitgesproken dat dit conform het internationaal humanitair recht moet zijn, dat burgers niet gevisieerd mogen worden, dat zij ontzien moeten worden.

Nu, de voorbije maand heeft op een gruwelijke wijze aangetoond dat dit niet het geval is. Naast het bombarderen van burgerdoelen wordt Gaza hermetisch afgesloten. De Palestijnse burgers kunnen nergens naartoe, ze hebben geen uitweg meer. De toegang tot de noodzakelijke dringende humanitaire hulp wordt bemoeilijkt en is slechts mondjesmaat toegelaten. Elektriciteit en water worden afgesloten. Ook dat zijn allemaal schendingen van het humanitair recht.

Collega's, er is een staakt-het-vuren nodig. Er zijn sancties nodig om dit af te dwingen, maar er is ook vooral nu dringend humanitaire hulp nodig voor die burgerslachtoffers in Gaza.

Minister-president, Vlaanderen voorziet jaarlijks 3 miljoen euro voor humanitaire hulp waarvan het grootste deel vastgelegd wordt via structurele hulp aan onder andere United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) en het Central Emergency Response Fund. Voor dit jaar is daar 2,8 miljoen euro van gebruikt. Dat betekent dat er nog 132.000 euro beschikbaar is om de komende anderhalve maand te besteden. Ik vrees dat er daarnaast nog veel meer nodig is. Ik hoop dat de Vlaamse Regering extra additionele middelen kan voorzien.

Minister-president, zal Vlaanderen humanitaire steun aanbieden aan die burgerslachtoffers in Gaza? En zo ja, op welke manier?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Van de Wauwer, wij hebben op 9 oktober al contact opgenomen met UNRWA om te kijken hoe dat zij konden omgaan met steun en hulp aan de Palestijnse bevolking. Op 10 oktober is er dan fysiek overleg gepleegd met de chief protection officer van UNRWA en ook met de verbindingsofficier hier in het kantoor in Brussel. Op dat moment zijn er geen financiële vragen gesteld. Ik heb ook op 10 oktober hier in het parlement gezegd dat we de steun aan die Verenigde Naties-organisatie bevestigen, dat we daarmee blijven doorgaan.

Het is natuurlijk zo dat niemand onbewogen kan blijven bij de beelden die we zien uit de Gazastrook, wij ook niet. De uitdaging op dit moment is om de humanitaire hulp in Gaza te krijgen. Op dit moment is er geen gebrek aan middelen. Er is eerder een gebrek om de middelen te kunnen besteden binnen de Gazastrook. Wij zijn dus in permanent overleg met UNRWA. Als de vraag voor meer financiële steun of een andere vorm van steun komt, staan wij daar open voor. Dan gaan we dat zeker willen bekijken. We zullen volgend jaar ook onze bijdrage opnieuw voorzien. Maar op dit moment is het eerder de humanitaire hulp in de Gazastrook binnen kunnen krijgen, dan wel een gebrek aan humanitaire hulp. En daar zijn andere organisaties voor, zoals Europa, om dat mee te helpen mogelijk maken. Al die oproepen van Europa steunen wij natuurlijk ook.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Minister-president, dank u wel voor uw antwoord en voor uw bereidwilligheid om indien er nog bijkomende vragen komen, daar ook positief op te willen antwoorden. U haalt een heel terecht punt aan: de toegang van humanitaire hulp in de regio. Daar moet de internationale gemeenschap druk voor zetten.

Nu, Vlaanderen heeft zelf ook een aantal hefbomen. Wij zijn als Vlaanderen via Flanders Investment & Trade (FIT) actief en aanwezig in de regio met een FIT-kantoor in Tel Aviv en ook een in Egypte, dat daar de verantwoordelijkheid voor de Palestijnse gebieden op zich neemt.

Minister, ik vraag me af of u bereid bent om te bekijken of wij niet moeten overwegen om dat FIT-kantoor in Tel Aviv momenteel tijdelijk te sluiten en of we niet strenger moeten toezien op de import van producten en goederen die het gevolg zijn van commerciële activiteiten van Israël in die bezette gebieden en hoe vandaag al de controle op die goederen gebeurt.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u, minister-president, voor uw toelichting. Gisteren hadden we een interessante debriefing van onze Vlaamse diplomaat over de beslissingen van de recente Europese top daarover. Heel belangrijk daarbij was de krachtige veroordeling van Hamas. Dat mogen we absoluut niet uit het oog verliezen. Israël heeft het recht om zich te verdedigen, en zoals collega Van de Wauwer zegt, binnen en conform het internationale recht.

De vraag hierbij is: hoe kan de humanitaire hulp die Vlaanderen en verschillende Europese landen bieden op een correcte manier terechtkomen bij de slachtoffers? Ik wil niet dat er hulp of geld terechtkomt in de handen van Hamas. Die hulp moet terechtkomen bij de slachtoffers van de terreur door Hamas en van de bombardementen.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Naar schatting zijn er vandaag tienduizend Palestijnse slachtoffers, waaronder vierduizend kinderen. Meerdere partijen hier vragen om snelle maatregelen, terecht, om dit geweld te stoppen. Federaal minister Gennez heeft al verschillende keren opgeroepen tot een staakt-het-vuren, ze heeft gezorgd voor extra Belgische humanitaire hulp, en om Israël te dwingen om die hulp binnen te laten. Het conflict duurt al 75 jaar en het stoppen van die disproportionele militaire operatie van Israël alleen zal het niet oplossen. Het extreem bloedvergieten stopt dan misschien wel nu, maar over een paar jaar ontploft het dan weer. Daarom pleit Vooruit er nogmaals voor om de staat Palestina te erkennen en te helpen om die staat duurzaam uit te bouwen. We hebben in die zin een spoedvoorstel van resolutie ingediend. Ik zal het straks graag toelichten. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zou graag één belangrijke opmerking willen maken. Natuurlijk is elk burgerslachtoffer, aan welke kant ook in dit conflict, er één te veel. Maar hier roept men ertoe op, op lichtzinnige wijze, dat Israël het internationaal recht in die zogezegde proportionaliteit moet respecteren tegen een meedogenloze bloeddorstige antisemitische jihadistische genocidale vijand, zoals Hamas en co, want er zijn er velen in die regio. Die vijand, die de woorden internationaal recht en proportionaliteit niet eens kan spellen, zegt dat Israël zich niet verder moet verdedigen, dat ze Hamas en co niet verder mogen uitroeien, en over x aantal jaren zal men hetzelfde meemaken als op 7 oktober. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Collega Van Rooy vergeet hier even dat de veroordeling wegens het internationaal recht breed wordt gedragen. U vergeet ook dat de reactie buiten alle proporties is, Gaza wordt gewoon weggeveegd. Meer dan tienduizend doden. Op één dag meer dan vijftienduizend mensen op de vlucht. Meer

dan vierduizend kinderen gestorven, dat zijn er meer dan 150 per dag. Kinderen! Op zo'n moment moet de hele wereldgemeenschap, maar ook Vlaanderen, kijken wat we kunnen doen van hieruit om druk te zetten, ook op het Israëlische regime. Wat daar gebeurt, tart alle verbeelding. We hebben al ministers zien oproepen met genocidetaal, dat is ook al aan bod geweest.

Wat ons betreft, moet er ook gekeken worden naar de producten uit die bezette Palestijnse gebieden, minstens uit de bezette Palestijnse gebieden, om daar een ban op te leggen. Minister-president, hoe kunt u dat vanuit uw bevoegdheid Buitenlandse Zaken mee opnemen? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Op de vraag hoe de humanitaire hulp bij de slachtoffers in Gaza kan terechtkomen, is er natuurlijk maar één antwoord: door een staakt-het-vuren. Ik hoor nu de jongste tijd van steeds meer politici grote woorden over die vreselijke oorlogsmisdaden van Israël in Palestina. Dat is een goede zaak: dat schuift op, die druk werkt. Maar waar blijven de concrete daden? Wij moeten hier niet wachten en kijken hoe kinderen worden gebombardeerd in de Gazastrook. Terwijl er zich voor onze ogen een etnische zuivering afspeelt, is de vraag wat er gaat gebeuren. Wij kunnen iets doen om Israël te dwingen tot een staakt-het-vuren. Breng Netanyahu voor het Internationaal Strafhof voor oorlogsmisdaden. Pak Israël de privileges voor handel met de Europese Unie af. Stop de doorvoer van wapens naar dat conflictgebied en roep de Belgische ambassadeur uit Israël terug. Dat zijn zaken die Israël onder druk kunnen zetten om te stoppen met deze barbarij.

Minister-president, welke stappen gaat u in die zin ondernemen? *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Wat de export betreft: wij gaan het FIT-kan-toor in Tel Aviv niet sluiten. Dat is niet de bedoeling. Waarom? Omdat de invoer en uitvoer met Israël zeer streng geregeld zijn. We hebben daar decreten over in dit Vlaams Parlement, en dat wordt zeer streng geregeld, wordt zeer streng gecontroleerd. Ik ben er dus gerust in dat er geen dingen gebeuren die ongeoorloofd zijn wat die internationale handel betreft. Dat zijn we dus niet van plan, maar ik herhaal wat ik daarstraks zei: zodra er opnieuw een vraag naar humanitaire hulp komt, staan we daar zeker en vast zeer welwillend tegenover.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Minister-president, dank u wel. Ik had toch gehoopt dat de aanwezigheid via FIT in de regio ook als hefboom kon worden gebruikt om een verschil te maken. Wij van cd&v hebben alvast in het federale parlement een wetsvoorstel ingediend om import vanuit de bezette gebieden, alle bezette gebieden ter wereld, te voorkomen. Want voor mij en mijn partij, cd&v, staat respect voor het internationaal humanitair recht altijd voorop. In elk geval van schendingen zullen wij altijd de kant van de onschuldige burgerslachtoffers blijven kiezen. De buitenproportionele reactie van Israël waarbij burgers worden gevisieerd en er inderdaad al tienduizend doden vielen, waarvan de helft kinderen, is in strijd met dat humanitair recht. Minister-president, ik hoop en vertrouw erop dat u dit op alle mogelijke fora waar u toegang toe hebt, zult aankaarten en zult blijven veroordelen. *(Applaus bij cd&v)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VERKIEZING van een lid van de Vlaamse Regering

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verkiezing van een lid van de Vlaamse Regering.

Conform artikel 60, §1, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen heb ik een voordrachtlijst ontvangen waarop mevrouw Gwendolyn Rutten als lid van de Vlaamse Regering wordt voorgedragen.

Die lijst is ondertekend door de volstreckte meerderheid van de Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Bijgevolg verklaar ik mevrouw Gwendolyn Rutten verkozen tot lid van de Vlaamse Regering.

Overeenkomstig artikel 62 van voormelde wet nodig ik haar uit hier vooraan in het halfroond plaats te komen nemen om er de eed in mijn handen af te leggen.

– Minister Gwendolyn Rutten legt de eed af.

Minister Rutten, ik geef u akte van uw eedaflegging. Proficiat! (*Applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, wij schorsen de vergadering nu voor twintig minuten, tot 17.15 uur, zodat de Vlaamse Regering ook eventjes kan bijeenkomen om het Delegatiebesluit en dergelijke aan te passen.

– De vergadering wordt geschorst om 16.55 uur.

– De vergadering wordt hervat om 17.15 uur.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer, energie-efficiëntie en milieuvriendelijke energieproductie
– 1788 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2****Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer, energie-efficiëntie en milieuvriendelijke energieproductie.

De algemene bespreking is geopend.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Het ontwerp van decreet dat hier voorligt, bevat wat ons betreft een aantal goede punten, zoals de sancties voor energiedeskundigen die weigeren om foute energieprestatiecertificaten (EPC's) aan te passen of de decretale verankering van het voorkeepsrecht dat OCMW's bij toekenning van noodkooptingen moeten bedingen.

Maar er staan ook punten in die voor ons niet door de beugel kunnen: het afschaffen van de begrenzing van de kostprijs voor de aansluiting van aardgas voor bestaande gebouwen, en de invoering van boetes voor een systeemeis bij nieuwbouw en voor niet-behaalde energieprestatiecertificaten.

Dit ontwerp van decreet geeft de Vlaamse Regering eigenlijk een enorme macht in handen. De renovatieverplichting bestaat al. Mensen die een huis kopen,

moeten dat verplicht renoveren. Doen ze dat niet, kunnen ze dat niet betalen, dan riskeren ze een boete, een boete tot 200.000 euro, een extra huis eigenlijk aan boetes.

Nu wordt er in dat ontwerp van decreet ingeschreven dat de regering diezelfde boetes mag bepalen voor verplichtingen die ze in de toekomst nog zal vastleggen, zonder dat dat nog langs het parlement moet passeren. Wij zijn het daar niet mee eens. Wij denken dat er veel meer maatregelen moeten zijn om het mogelijk te maken om te renoveren.

Iedereen weet dat de middelen die daar nu naartoe gaan via verbouwleningen en -premies en zo, naar de topcategorie van verdieners gaan, en niet naar de mensen die vandaag de centen niet hebben om te renoveren, omdat dat niet werkt met premies, omdat dat niet werkt met leningen, omdat je daar derde-betalersregelingen voor nodig hebt.

In plaats van boetes in te voeren voor mensen die hun renovatie niet kunnen betalen, denken we dat er veel meer ondersteuning nodig is om ervoor te zorgen dat mensen hun huis kunnen renoveren, want ik denk dat er weinig mensen zijn die niet in een beter geïsoleerd huis willen wonen.

Ik vind het ook nog steeds jammer dat er gewerkt wordt met ontwerpen van decreten waar van alles en nog wat in zit. Dat maakt het moeilijk om die verschillende aspecten op een goede manier te bespreken en te bekijken. Wij zullen dit ontwerp van decreet dus niet goedkeuren.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Beste collega's, wij zullen dit ontwerp van decreet, de zoveelste aanpassing van het Energiedecreet, niet goedkeuren. De discussie ten gronde hebben we in de commissie gevoerd. Ik zal niet alles herhalen. Ik zal wel onze drie grootste punten van kritiek benoemen, voorzitter.

Het eerste punt gaat over de begrenzing van de aansluitingskostprijs bij nieuwe aardgasaansluitingen. Tot op vandaag is die begrensd, gesolidariseerd. Dat wordt dus afgeschaft. Dat zal in de realiteit vier tot zes keer duurder worden. Minister Demir zegt wel dat ze aardgas niet wil afschaffen of niet wil verbieden, maar in realiteit wordt er een beleid gevoerd waarbij aardgas niet in de strikte zin van het woord wordt verboden, maar wel de mogelijkheid om je nog aan te sluiten enorm hard wordt beperkt. Dat is jammer, volgens ons. Het is niet goed om alle eieren in het mandje van elektriciteit, onder andere ook voor verwarming, te leggen, zeker aangezien we nu al problemen hebben om genoeg energie op te wekken in ons landje.

Een tweede punt van kritiek gaat over de digitale meters, de digitale meters die door deze Vlaamse Regering worden verplicht in elk huishouden. Je kunt het niet weigeren. Als je het aandurft om het te weigeren, dan wordt je met boetes om de oren geslagen, rechtszaken, en je haalt je gelijk blijkbaar toch niet. De Vlaamse Regering blijft erbij dat het moet van Europa. Recentelijk is gebleken dat er in Europa eigenlijk geen enkele rechtsgrond bestaat om die digitale meter te verplichten, maar dat is een andere zaak.

In dit ontwerp van decreet wordt gestipuleerd dat de data die die digitale meters verzamelen, nu verder gedeeld kunnen worden met privépartners en zogenaamde derden. Daar kunnen wij ons helemaal niet in vinden. De digitale meter wordt iedereen opgedrongen. Je kunt hem niet weigeren, en nu zal deze regering eenzijdig die privacyverklaring die erin zit, wijzigen. Daar kunnen wij uiteraard niet mee leven.

Een derde punt van kritiek is dat, hoewel minister Demir daarstraks tijdens de actuele vraag van collega Van Rooy zei dat ze mensen niet wilde opzadelen met boetes, dat in dit punt juist wel mogelijk wordt gemaakt met de renovatieplicht. Als mensen binnen een aantal jaren niet het juiste energieprestatiecertificaat halen – een EPC-label waar we ook bijzonder veel kritiek op hebben – gaan die bijkomende sancties in de bus krijgen.

Kortweg, deze drie grote punten van kritiek staan ons niet toe om dit decreet goed te keuren. We zullen dan ook tegen stemmen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): De Vooruitfractie zal dit decreet ook niet steunen, niet omdat we tegen de ambities zijn die hierin zitten. Het is logisch dat we proberen om van verwarming met fossiele brandstoffen af te geraken. Dat is ten eerste vervuילend, ten tweede duur en ten derde onzeker, dus het is maar verstandig dat we proberen om daarvan af te geraken. Het is in het belang van burgers, in het belang van gezinnen en in het belang van onze economie dat we dat doen.

Net zoals we in principe niets hebben tegen digitale meters. Dat kan een nuttig instrument zijn dat kan helpen om ons net beter te beheren. Dat kan helpen om mensen hun gebruik beter te laten organiseren.

Evenmin hebben we iets tegen EPC's. Dat kan een nuttig instrument zijn om eigenaars van een woning informatie te geven over hun eigen woning, of over een woning die ze willen verwerven, zodat iedereen weet waar die aan toe is, weet wat die moet doen, geen geld verspilt, en achteraf niet bedrogen uitkomt.

Alleen heeft de Vlaamse Regering nogal de neiging om wel ambitieus te zijn als het gaat om verplichtingen voor burgers. Dat is een beetje raar als ik het vergelijk met het debat dat we daarstraks hebben gehad over de ambities qua CO₂-uitstoot, waarbij de Vlaamse Regering vooral niet ambitieus wil zijn uit schrik dat ze het niet kunnen waarmaken. Ik stel vast dat ze in dit geval – wanneer het gaat om verplichtingen voor burgers – wel heel graag ambitieus is, en heel graag de lat hoog legt, maar dat ze bij het uitwerken van de instrumenten er absoluut niet in slaagt om die in een goed kader te laten passen.

Rond die EPC's is er heel weinig duidelijkheid over de deugdelijkheid, de kostprijs voor de burgers, en zelfs maar over de mogelijkheid om ze te laten opmaken. De digitale meters worden uitgerold, maar ondertussen is het heel duidelijk dat er bij de netbeheerder onder andere nog altijd een bijzonder groot probleem is met het verwerken van die data, en dat er vandaag dus een heleboel burgers betalen voor een digitale meter waarvan de functionaliteit eigenlijk niet volledig wordt ingevuld, en er zelfs geen uitzicht is om die concreet in te vullen.

De ambitie om te gaan naar veel beter geïsoleerde woningen, verwarmd met warmtepompen, is een zeer goede ambitie. Alleen moet je daar dan wel de middelen tegenover stellen en de steun aan koppelen die mensen en gezinnen – en met name gezinnen die het financieel wat moeilijker hebben – nodig hebben om die stap te kunnen zetten. Ook dat gebeurt niet in deze Vlaamse Regering.

Dus dit is een voorbeeld van een verzameldecreet dat een verzameling van vrome wensen is, die eigenlijk niet worden uitgevoerd door de Vlaamse Regering, niet worden ondersteund, niet worden gepromoot op de manier zoals je van een verantwoordelijk en bezorgd bestuur, een zorgzaam bestuur voor zijn burgers, zou moeten kunnen verwachten.

Dus we gaan daar niet tegen stemmen om de simpele reden dat de ambities, ambities zijn die we delen. Maar met Vooruit vinden we dat als je ambitieus wilt zijn, je daar ook de instrumenten tegenover moet zetten, en dat je moet maken dat je al het mogelijke doet om te maken dat iedere burger in dit land daarin mee kan.

Omdat dat maar al te duidelijk ontbreekt in het beleid van de Vlaamse Regering, kunnen we ook niet voor dit decreet stemmen en zullen we ons onthouden bij de stemming.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Wij zullen deze zoveelste aanpassing aan het Energie-decreet eveneens niet steunen. De adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) spreken voor zich. Puntsgewijze interventies missen kader en perspectief. Het regelt dus gewoon wat punten, maar echt doorpakken doet dit niet.

Bijvoorbeeld, die agenda weg van het gas, ontbreekt hier totaal. Er worden vandaag nog altijd veertigduizend aansluitingen op het gasnet geïnstalleerd. Driekwart van de nieuwbouwwoningen blijken nog gasaansluitingen te hebben, dus daar is nog zoveel werk, en met deze kleine minimale aanpassingen gaan we er niet komen.

Dan wat betreft de EPC-labels: daar wil de minister controle op uitoefenen, maar tegelijkertijd wordt dat instrument in vraag gesteld. Moet dat afgestemd worden op de buurlanden, op de andere gewesten, om het ook sterker te maken? Want het is vandaag een zeer laag label. Ook daar heeft de minister geen oren naar, maar dan wel de controles gaan doen? Het is toch ook van belang dat deze Vlaamse Regering zelf haar eigen huiswerk maakt en daar heeft ze, wat ons betreft, nog heel wat werk mee. Die paar punten in het decreet aanpassen, lost dit niet op.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Eén: we hebben hier al een paar keer de discussie gevoerd over een dergelijk verzameldecreet. Zolang ik al in het parlement zit, heb ik dit gekend, in de volledige transitie rond energie bijvoorbeeld, waarbij je op lange termijn decreetgeving moet maken. Waarom? Omdat je onderweg of op het einde soms botst op probleempjes en die kleine probleempjes wil je dan heel snel oplossen. Dat kun je doen op twee manieren. Ofwel maak je een stuk of tien, vijftien, twintig voorstellen van decreet, je brengt die hier naar de commissie, dan naar de plenaire vergadering en de zaak is ook rond. Of je verzamelt die in een verzameldecreet, waardoor je inderdaad het effect hebt dat dat decreet een verzameling is van allerlei kleinere punten die wel decretaal moeten worden opgelost, omdat je die onderweg tegenkwam en er dus een probleem was.

Ik zal toch twee positieve punten aanhalen die ik heel belangrijk vind en een antwoord geven op collega Claes. Ik vind het wel goed dat de openbaarheid van verbruiksgegevens van publieke gebouwen nu eindelijk decretaal wordt geregeld. Ik vind ook dat we het recht hebben, dat de mensen het recht hebben, om te weten wat bijvoorbeeld het Vlaams Parlement verbruikt. Dat mag publiek op een website staan. Dat vind ik een zeer goede maatregel.

Twee: een zeer goede maatregel is ook dat, als een EPC fout is, dat moet worden gecorrigeerd. Als je dat niet wilt corrigeren, kun je daar een boete voor krijgen.

Drie: ik wil een iets antwoorden op de reactie van collega Claes – als hij eventjes tijd heeft en niet moet praten met zijn fractieleider. Dank u. Voor nieuwbouw is

een nieuwe aardgasaansluiting verboden vanaf 1 januari 2025. Momenteel betalen de mensen voor een aardgasaansluiting slechts 250 euro. We weten allemaal dat dit meer kost. Met andere woorden: die meerkost – wat diegene die de aansluiting vraagt, niet betaalt – zit wel ergens in mijn elektriciteitsfactuur en die is gesolidariseerd onder alle burgers, onder iedereen die energie verbruikt. Dan vind ik dat ook niet democratisch. Dan vind ik het nog maar democratisch dat je, als je een aansluiting wilt, de correcte kostprijs betaalt om op een aardgasaansluiting te kunnen worden aangesloten. Dat is net zoals je bijvoorbeeld een Telenetaansluiting vraagt. Dan betaal je ook de correcte aansluitingskost om die Telenetaansluiting te kunnen krijgen. Of dat nu Proximus is of gelijk wat, u betaalt altijd de correcte aansluitingskost. Hier is die, door de jaren heen, – vroeger, laat ons zeggen – laag gehouden geweest, maar was hij eigenlijk gesubsidieerd. Die subsidie werd betaald door alle gebruikers. Dat trekken we nu recht. Nu zeggen we dat iedereen die een aardgasaansluiting neemt, de correcte kost zal betalen. Voor diegenen die inderdaad hard geloven in de warmtepomp, als ik het zo mag uitdrukken, komt dat een klein beetje in het voordeel van de warmtepomp aansluiting, maar daarbovenop is de elektriciteitsaansluiting ook volgens de werkelijke kost.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Ik vind de kritiek van collega Gryffroy een beetje misplaatst. Hij vindt het niet meer dan terecht dat mensen de werkelijke kostprijs betalen voor die aardgasaansluiting. Hij vindt dat het allemaal zo moet zijn. Dan vind ik het heel vreemd dat zijn regering en zijn partij wel elk de komende vijf jaar 20 miljoen euro gaan uittrekken om een subsidie van 5000 euro te geven aan personen die een dure elektrische wagen gaan kopen. Als je die zelf wilt, kun je toch perfect de volledige prijs betalen, als we uw logica gaan volgen. Collega Gryffroy, bent u daar dan ook tegen en gaat u uw regering interpellieren om die subsidies voor elektrische wagens dan ook maar af te schaffen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De dure elektrische wagens zijn afgetopt tot een bepaald bedrag, dus dat klopt ook niet.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1788/2)

– *Artikel 1 tot en met 46 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Karin Brouwers, Rita Moors, Marino Keulen, Paul Van Miert, Martine Fournier en Bert Maertens tot wijziging van het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens, wat het ten laste leggen van parkeerretributies en -belastingen aan de gebruikelijke bestuurder van het motorvoertuig en de uitreiking van parkeerkaarten betreft

– 1636 (2022-2023) – Nrs. 1 tot en met 4

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Karin Brouwers, Rita Moors, Marino Keulen, Paul Van Miert, Martine Fournier en Bert Maertens tot wijziging van het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens, wat het ten laste leggen van parkeerretributies en -belastingen aan de gebruikelijke bestuurder van het motorvoertuig en de uitreiking van parkeerkaarten betreft.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Collega's, vandaag hoorden we nog in het nieuws dat de Belgen de slechtste parkeerders van heel Europa zijn. Jammer genoeg leidt dat uiteraard, dat kunnen we ons voorstellen, tot heel wat boetes en retributies, en die moeten natuurlijk bij de bestuurder van het voertuig terecht komen. Momenteel is het zo dat zowel de overheid, de bestuurders van – vooral – bedrijfswagens, als de leasingmaatschappijen veel administratieve rompslomp ondervinden bij het verwerken van parkeerretributies. Hoewel bestuurders van bedrijfswagens nu al direct de boetes voor federale verkeersovertredingen ontvangen – dat gaat dan over snelheidsovertredingen en dergelijke – worden parkeerretributies, die door gemeenten worden geïnd, nog steeds eerst naar de leasingmaatschappijen verzonden. De leasingmaatschappijen zijn namelijk de houders van de nummerplaat, en moeten die retributies daarna nog doorrekenen aan de bestuurders, wat leidt tot een complex en tijdrovend proces.

Met dit nieuwe voorstel van decreet willen we die procedure aanzienlijk vereenvoudigen, specifiek voor het innen van de parkeerretributies, want dat is een Vlaamse bevoegdheid. Ze zullen zo dus meteen kunnen worden gelegd bij de gebruikelijke bestuurder van het voertuig. Daarmee zal de werkwijze gelijkaardig zijn aan de bestaande federale regelgeving voor verkeersovertredingen. Op deze manier, waarbij gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om de gebruikelijke bestuurder te registreren in de kruispuntbank van voertuigen, zal de administratieve last voor bestuurders en leasingmaatschappijen drastisch verminderen.

Technisch komt het er eigenlijk op neer dat we naar analogie met artikel 67ter – dat stond fout in het verslag, er stond 76ter, maar het is 67ter – van de federale verkeerswet, waar het gaat over verkeersovertredingen, artikel 10/1 tot en met 10/3 van het Vlaamse decreet van 16 mei 2008 wijzigen, zodat ook parkeerretributies rechtstreeks naar de bestuurder kunnen worden opgestuurd, als die bestuurder geregistreerd werd in de Kruispuntbank van de voertuigen. Door het direct adresseren van de gebruikelijke bestuurder wordt het inningsproces vereenvoudigd en dus ook versneld. Ik denk dat we hiermee een goede zaak doen. Ik wil de collega's-mede-indieners uiteraard bedanken, maar ook de leden van de commissie Mobiliteit, waar er toch unanieme steun was voor dit voorstel.

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Heel kort: de leasingmaatschappijen zijn zelf vragende partij om de parkeerretributie naar de bestuurder te zenden. Het is daarom dat onze fractie het voorstel van decreet gaat goedkeuren.

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Collega Brouwers, ik heb nog een kort punt van kritiek. U zei daarnet dat wij hier blijkbaar de slechtste parkeerders van Europa zijn. Er is natuurlijk ook geen enkel ander land waar zoveel parkeerplaatsen verdwijnen als sneeuw voor de zon. In Antwerpen mogen enkel bewoners nog in het centrum parkeren. In Brugge, een stad geleid door de heer De Fauw, lid van uw partij, zullen de digitale borden zeggen dat de betalende parkings altijd vol zullen zijn, ook al zijn ze niet vol – het stond vandaag nog in de krant, denk ik –, om autoverkeer te ontmoedigen. Dat is natuurlijk om parkeerproblemen vragen.

Maar voor de rest: dank u wel voor dit voorstel van decreet, collega Brouwers. Het is goed dat de retributies voor parkeerovertredingen bij mensen die een leasingwagen gebruiken, nu rechtstreeks terechtkomen bij de natuurlijke persoon, of de rechtspersoon die de auto leaset, zodat we niet meer in de problemen komen met termijnen en verjaringen. We zullen dit dus mee goedkeuren, maar onze kritiek blijft wel bestaan. We kunnen het hier niet oplossen in het Vlaams Parlement, dat moet aan de overkant van de straat gebeuren. Onze kritiek blijft bestaan dat bij leasingwagens met buitenlandse nummerplaat het probleem nog altijd niet is opgelost. Daar komt de boete, in de meeste gevallen, niet tijdig aan bij de schuldige. Dat ondergraaft heel het beleid van steeds strenger zijn voor automobilisten en parkeerders. We zullen dit dus mee goedkeuren, maar onze kritiek blijft: dit moet ook toepasbaar zijn op mensen die gebruikmaken van een leasingwagen met buitenlandse nummerplaat. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1636/4)

– *Artikel 1 tot en met 4 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Annick Lambrecht, Kurt De Loor, Katia Segers, Thijs Verbeurgt, Hannes Anaf en Maxim Veys over de urgentie van een onmiddellijk staakt-het-vuren, de toekomst van de Palestijnse gebieden en de veroordeling van de disproportionele reactie van Israël op de terroristische aanval van terreurorganisatie Hamas – 1877 (2023-2024) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft mevrouw Hannelore Goeman bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Annick Lambrecht, Kurt De Loor, Katia Segers, Thijs Verbeurgt, Hannes Anaf en Maxim Veys over de urgentie van een onmiddellijk staakt-het-vuren, de toekomst van de Palestijnse gebieden en de veroordeling van de

disproportionele reactie van Israël op de terroristische aanval van terreurorganisatie Hamas.

Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Collega's, ik verwijs naar mijn tussenkomst op de actuele vraag van collega Van de Wauwer en de vraag tot humanitaire steun vanuit Vlaanderen. Ik denk dat het spoedkarakter van deze resolutie vrij duidelijk is. Vanuit meerdere partijen komt, terecht, de vraag om heel snel maatregelen te nemen om dit geweld te stoppen. Vandaag tellen we meer dan tienduizend Palestijnse doden. Waar zal dit stoppen? Daarom vragen we om dit voorstel van resolutie vandaag met spoed te behandelen, in deze plenaire vergadering. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik heb het voorstel van resolutie van Vooruit grondig gelezen. Het is natuurlijk wel jammer dat de collega's van Vooruit gisteren niet in de commissie Buitenlands Beleid waren, waar ook al het een en het ander werd besproken.

Ik wil erop wijzen, voorzitter, dat wij drie weken geleden een resolutie hebben goedgekeurd waarvan een deel eigenlijk strijdig is met wat er vandaag in dit voorstel van resolutie staat. Ik vind dat de zaak zo ernstig is dat ze echt ten gronde moet worden besproken in de commissie Buitenlands Beleid. Mijn voorstel is dan ook om de hoogdringendheid op dit ogenblik niet te aanvaarden, maar dit voorstel van resolutie wel in de commissie Buitenlands Beleid ten gronde te bespreken.

Verder ben ik bijzonder tevreden met het ontluikend volksnationalisme bij Vooruit.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Mijnheer Vanlouwe, het is wel redelijk ongelooflijk wat u nu zegt. Iedere tien minuten sterft er een kind in Gaza onder de Israëlische bombardementen. Maar als er hier gevraagd wordt om gewoon een debat te hebben over het onder druk zetten van Israël voor een staakt-het-vuren, dan mag dat niet van u. Dan zeggen de rechtse partijen hier: "Dat kan nog wel even wachten. Laat de bommen nog maar verder vallen. We zullen dat volgende week wel in de commissie bespreken." *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Het gaat nu nog niet over de inhoud!

Jos D'Haese (PVDA): Hoe kunt u nu zeggen, mijnheer Vanlouwe, dat het niet dringend is? *(De voorzitter schakelt de microfoon van Jos D'Haese uit. Rumor. Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Collega D'Haese, ik weet niet of u het beseft, maar u bent er compleet over gegaan. U hebt het niet over de spoed gehad. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Uw microfoon stond uit. U krijgt het woord niet meer. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

De heer Aerts heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik vraag het woord.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord!

Staf Aerts (Groen): Voorzitter, wat de spoedbehandeling betreft is de situatie de afgelopen maand wel veranderd. Ik weet niet of iemand, collega Vanlouwe, dat gezien heeft, maar de situatie is daar schrijnend.

De heer Vanlouwe verwijst ook naar de discussie gisteren in de commissie. De commissievoorzitster heeft mij gisteren duidelijk gemaakt dat er geen discussie mocht zijn, dat het een pure hoorzitting was. Het argument van de commissievergadering telt dus totaal niet. Ik denk dat de beelden voor zich spreken, het nieuws dat elke dag binnensijpelt. Ik denk dat dit echt een debat is dat we met spoed moeten kunnen aanvangen. *(Applaus bij Groen, Vooruit en de PVDA)*

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Ik wou ten aanzien van collega D'Haese toch even ... Ik heb niet gezegd dat dit niet hoogdringend is. Ik vind wat we dagelijks op televisie zien, verschrikkelijk ernstig. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Maar ik vraag dat het ten gronde besproken zou worden in de commissie voor Buitenlands Beleid. Dat is de reden dat ik ben tussengekomen, en dat ik vraag dat het niet hier behandeld zou worden.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Ik begrijp de vraag voor de spoedbehandeling. Ik heb er een actuele vraag over gesteld, we hebben erover gedebatteerd. Ik denk alleen dat deze tekst niet grondig en volledig genoeg is. We moeten daarvoor inderdaad in de commissie de tijd voor nemen. Collega's van Vooruit en Groen, net zoals jullie daar in het federale parlement akkoord mee zijn gegaan om hoorzittingen te organiseren, om een consensus te vinden over een gelijkaardige tekst.

Collega's van Vooruit, als het jullie te doen was om een breed gedragen resolutie goed te keuren, hadden jullie op voorhand de hand gereikt naar de partijen zoals wij een paar weken geleden ook bij jullie hebben gedaan. Nu is het puur politiek spel en profilering. Ik vind dat heel erg, op de kap van onschuldige burger-slachtoffers. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): De heer Vanlouwe komt hier tussen om te zeggen dat er geen hoogdringendheid goedgekeurd moet worden, zo staat dat in het reglement. We kunnen hier dus een discussie hebben over het geslacht der engelen, maar als hier wordt gevraagd om dit met hoogdringendheid te bespreken en de heer Vanlouwe zegt dat dit niet nodig is, dan zegt hij eigenlijk dat dit niet hoogdringend is. En de heer Van de Wauwer zegt in feite net hetzelfde. Hij zegt dat we de tijd moeten nemen om dit volgende week in de commissie te bespreken. Ik zeg u dat de mensen in Gaza die tijd niet hebben. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, er is niemand in dit halfroond die de urgentie van de situatie ter plaatse niet onderkent. Daar gaat ook het verzoek tot behandeling van dit document niet over. Op het federale niveau wordt er rond de klok gewerkt aan een positionering, aan contacten met de Europese Commissie, om een standpunt in te nemen, om ervoor te zorgen dat een staakt-het-vuren er zo snel mogelijk komt, en dus ook de humanitaire spoedhulp waarover het gaat. Dit is een politiek manoeuvre dat niets te maken heeft met de spoed op het terrein. Ik vind het vreselijk om die kakofonie hier te

horen, ik denk niet dat ze iets bijdraagt aan het oplossen van het conflict ter plekke. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Voorzitter, ik zou hier toch enige sereniteit willen vragen in het debat over de vele slachtoffers ...

De voorzitter: Dit is nog geen debat. Dit is een vraag tot spoedbehandeling: ja of neen.

Annick Lambrecht (Vooruit): Ik wil toch ook dat die vraag niet wordt behandeld zoals ik hier gezien heb, met verwijten, alsof we het allemaal louter voor politieke profilering zouden doen. Als het allemaal zo urgent is, steun dan deze spoedbehandeling. *(Applaus bij Vooruit en Groen)*

De voorzitter: Oké. Dat is duidelijk.

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

Dat is duidelijk. De tegenproef is niet nodig.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme verwezen.

Het incident is gesloten.

Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Voorzitter, ik denk dat ik als indiener van het voorstel van resolutie volgens artikel 50, punt 1, i), van het reglement mag vragen om het met voorrang te agenderen in de volgende vergadering van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme. We hebben dan toch minstens dit.

De voorzitter: Is het parlement het eens met het voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie? *(Instemming)*

Oké, uw verzoek wordt dus ingewilligd, collega Lambrecht.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer, energie-efficiëntie en milieuvriendelijke energieproductie – 1788 (2022-2023) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer, energie-efficiëntie en milieuvriendelijke energieproductie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben neen geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, ik heb een stemafpraak met collega Mertens, en aangezien er vandaag alleen over gewestmateries wordt gestemd, zou dat nogal onopgemerkt kunnen voorbijgaan. Daarom wilde ik het toch even meedelen. *(Gelach. Applaus)*

VOORSTEL VAN DECREET van Karin Brouwers, Rita Moors, Marino Keulen, Paul Van Miert, Martine Fournier en Bert Maertens tot wijziging van het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens, wat het ten laste leggen van parkeerretributies en -belastingen aan de gebruikelijke bestuurder van het motorvoertuig en de uitreiking van parkeerkaarten betreft

– 1636 (2022-2023) – Nrs. 1 tot en met 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet van Karin Brouwers, Rita Moors, Marino Keulen, Paul Van Miert, Martine Fournier en Bert Maertens tot wijziging van het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens, wat het ten laste leggen van parkeerretributies en -belastingen aan de gebruikelijke bestuurder van het motorvoertuig en de uitreiking van parkeerkaarten betreft.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
107 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 15 november 2023 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 17.48 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenbergh, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Onno Vandewalle, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Bart Van Hulle, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Thijs Verbeurgt, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın.

Afwezig met kennisgeving

Filip Dewinter: ambtsverplichtingen;

Sihame El Kaouakibi, An Moerenhout, Tine Van den Brande, Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Els Ampe, Annick De Ridder, Bart De Wever, Sofie Mertens, Bart Somers

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Karin Brouwers, Allessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Jeroen Tiebout, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van

der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

NEEN-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Onno Vandewalle, Wim Verheyden, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenbove, Jeremie Vaneeckhout, Thijs Verbeurgt, Maxim Veys

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Slootmans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Jeroen Tiebout, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenbove, Steven Vandeput, Onno Vandewalle, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Thijs Verbeurgt, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın